

ข่าวเนติบัณฑิตไทยสภา

ศูนย์ประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตไทยสภา / THE BAR ASSOCIATION INFORMATION CENTER

เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ปีที่ ๓๖ ฉบับที่ ๔๑๕ ■ โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๐, ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑-๗

<http://www.thethaibar.or.th>

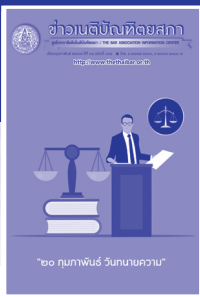
"๒๐ กุมภาพันธ์ วันทนายความ"

ข่าว เนติบัณฑิตยสภา

พิธีพระราชทานประกาศนียบัตรแก่ผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของ สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ ๗๕ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๗.๕๔ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จลง ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้นางอโนชา ชีวิตโสภณ นายกเนติบัณฑิตยสภา นำผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ ๗๕ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ จำนวน ๑๐ คน และ สมัยที่ ๗๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ จำนวน ๑๓ คน ที่ยังไม่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับพระราชทานประกาศนียบัตร เนื่องจากติดเชื้อไวรัส โควิด-๑๙ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานประกาศนียบัตร และผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมาย แห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ ๗๕ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ จำนวน ๕๘๓ คน เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานประกาศนียบัตร ในครั้งนี้ สภานายกพิเศษแห่งเนติบัณฑิตยสภาและคณาจารย์ ร่วมเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทด้วย

เนื่องจากปก

“๒๐ กุมภาพันธ์ วันทนายความ”

ว่าที่ร้อยตรี ดร.ถวัลย์ รุยาพร*

“...กฎหมายมิใช่ตัวความยุติธรรม หากเป็นแค่เพียงบทบัญญัติหรือปัจจัย ที่ตราไว้เพื่อรักษาความยุติธรรม ผู้ใดก็ตาม แม้ไม่รู้กฎหมาย แต่ถ้าประพฤติปฏิบัติด้วยความสุจริตแล้ว ควรจะได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายเต็มที่ ตรงกันข้าม คนที่รู้กฎหมาย แต่ใช้กฎหมายไปในทางทุจริต ควรต้องถือว่าทุจริต และกฎหมายไม่ควรคุ้มครองจนเกินเลยไป เพราะฉะนั้น จึงไม่สมควรจะถือว่าการรักษาความยุติธรรมในแผ่นดินมีวงกว้างอยู่เพียงแค่ว่าขอบเขตของกฎหมาย จำเป็นต้องขยายออกไปให้ถึงศีลธรรมจรรยา ตลอดจนเหตุและผลตามเป็นจริงด้วย ข้าพเจ้าปรารถนาเป็นอย่างยิ่งที่จะเห็นท่านทั้งหลายฝึกหัดตนให้เป็นคนกล้า คือกล้าที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นที่ไปตามความถูกต้อง เทียงตรง ทั้งตามกฎหมายและศีลธรรม โดยไม่หวั่นไหวต่ออิทธิพลหรืออคติใด ๆ ทั้งหมด ให้เป็นคนที่มีมั่นคงในสัตย์สุจริตและความถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ไม่ปล่อยให้ความสุจริตยุติธรรมถูกข่มขีให้หม่อมองได้ ทั้งนี้เพื่อท่านจักได้สามารถกำจัดสิ่งๆที่เรียกว่าช่องโหว่ในกฎหมายให้บรรเทาเบาบางและหมดสิ้นไป....”

ความตอนหนึ่ง ในพระบรมราชาวาทของ
พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันจันทร์ที่ ๒๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

* กรรมการเนติบัณฑิตยสภา, รองเลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา, อธิบดีนายสภาทนายความ

อ่านต่อหน้า ๔

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

เดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ปีที่ ๓๖ ฉบับที่ ๔๑๕

สารบัญ

- ๒ ข่าวเนติบัณฑิตยสภา
- ๓ สารบัญ รายชื่อผู้จัดทำ เนื่องจากปก
- ๔ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ
- ๑๐ เจาะลึกกาเด่น
- ๑๒ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย
- ๑๖ วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย : วิธีการตอบและตัวอย่าง
- ๑๙ บทความเรื่อง “ลักทรัพย์โดยใช้กลอุบายหรือฉ้อโกง”
- ๒๑ มุมข่าว
- ๒๓ ข่าวเนติบัณฑิตยสภา
- ๒๔ บรรณาธิการแถลง

คณะผู้จัดทำ **อนุกรรมการประชาสัมพันธ์** ประธานฝ่ายอำนวยการ นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม รองประธานฝ่ายอำนวยการ
● นายกฤษฎา บุญสมิต ฝ่ายอำนวยการ ● นายพงศ์พิเชษฐ์ จันทร์พริก ● นางสาวสุภาภรณ์ ไชยปุระณะ ● นายทรงพล สุวรรณพงศ์
● นางสาวฐษา เหมเวช ● ผศ.ดร.ศรีพัชรา สิทธิกำจร ● นายเชษฐ สุขสมเกษม **กองบรรณาธิการ บรรณาธิการ** นายกฤษฎา บุญสมิต
ผู้ช่วยบรรณาธิการ ผศ.ดร.สมหมาย จันทร์เรือง ● นายรังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์ ● นายมนต์ชัย ชนินทรลีลา ● นายอำนาจ เนตยสุภา
● นายทีปกร โภมลพันธ์พร **ฝ่ายดำเนินกร** นางพรรณวริน แดงอ่อน ● นายสิทธิฤทธิ์ โสวัณณะ ● นางสาวสนา เกตุแห่ง
กะเบียน จัดส่ง ● นางสาววิศรา สุขโสภี

บทความหรือข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในข่าวเนติบัณฑิตยสภาเป็นผลงานของผู้เขียนโดยเฉพาะ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

ผู้เขียนสมัยบรมที่เนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ ๓๑ ได้มีโอกาสเป็นกรรมการนักศึกษาทำกิจกรรมต่าง ๆ และสำเร็จการศึกษาเป็นเนติบัณฑิตในสมัยที่ ๓๑ และได้เข้ารับพระราชทานประกาศนียบัตรและพระบรมราโชวาทจากพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงพระราชทานให้แก่ผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ ๓๑ ปีการศึกษา ๒๕๒๑ เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

ทนายความ หมายถึง ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ว่าความ แก่ต่างคู่ความในเรื่องอรรถคดี ทนายความจึงเป็นผู้หนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการอำนวยและรักษาความยุติธรรมให้แก่ประชาชนที่ประสบปัญหาด้านกฎหมาย การประกอบวิชาชีพทนายความถือเป็นอาชีพที่ก่อให้เกิดความผาสุกและประโยชน์ทั้งหลายแก่ประชาชน และเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรม

ในประเทศไทยหรือเมื่อก่อนเรียกว่าประเทศสยาม มีทนายความและมีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ นับตั้งแต่สมัยก่อนกรุงศรีอยุธยา ยุคกรุงศรีอยุธยา ยุคกรุงธนบุรี และยุคกรุงรัตนโกสินทร์

ในยุคกรุงรัตนโกสินทร์ เริ่มตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ ๑) ตลอดมาจนถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔) ทนายความมีบทบาทในการทำหน้าที่แถลงข้อเท็จจริงแทนตัวความ มิได้ทำหน้าที่ซักถามหรือซักค้านพยาน ประกอบกับยังไม่มีทนายความแต่อย่างใด

ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) ได้ทรงตั้งกระทรวงยุติธรรมขึ้น ในปี ร.ศ. ๑๑๐ (พ.ศ. ๒๔๓๔) และประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลในสนามสถิตย์ยุติธรรม ร.ศ. ๑๑๑ ในข้อ ๗ ว่า “ราษฎรทั้งหลายผู้มีอรรถคดีจะปรึกษาหารือผู้รู้กฎหมายให้เรียบเรียงแต่งฟ้องแล้วนำมายื่นต่อศาล โดยลงชื่อผู้แต่ง ผู้เขียนไว้ด้วยก็ได้” จึงเห็นได้ว่ามีการอนุญาตให้มีทนายความ ซึ่งเป็นผู้ที่รู้กฎหมายจึงเริ่มมีการประกอบวิชาชีพทนายความขึ้น เพื่อคุ้มครองประโยชน์ที่ชอบด้วยกฎหมายของประชาชน

ใน ร.ศ. ๑๑๕ ในหลวงรัชกาลที่ ๕ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ จัดตั้งศาลสมัยใหม่ขึ้นตามจังหวัดต่าง ๆ และโปรดเกล้าให้มีทนายความควบคู่ไปด้วย และใน ร.ศ. ๑๒๗ จึงได้มีการออกกฎหมายให้มีการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของทนายความขึ้นเป็นครั้งแรก โดยกำหนดให้อยู่ในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่ง ร.ศ. ๑๒๗ ว่าให้ศาลมีอำนาจห้ามทนายความผู้ประพฤติตนไม่สมควรมิให้ว่าความในศาลใดศาลหนึ่งหรือทุกศาลได้ และให้เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมตั้งกฎข้อบังคับเรื่องทนายความได้

บทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ และการควบคุมความประพฤติของทนายความจึงเริ่มขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖) ได้ตรากฎหมายเกี่ยวกับทนายความซึ่งมีชื่อว่า “พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๔๕๗” เพื่อใช้ในการควบคุมเกี่ยวกับคุณสมบัติของทนายความ และมรรยาททนายความ และให้มีการแก้ไขเรื่อยมา (พ.ศ. ๒๔๗๗, ๒๔๘๑, ๒๔๘๓, ๒๕๐๘)

ต่อมาในวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้มีการรวมกลุ่มของทนายความ ก่อตั้ง “สมาคมทนายความ” เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความและเป็นสถาบันที่เป็นอิสระในการทำหน้าที่ของทนายความทั้งประเทศ และใน พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “สมาคมทนายความแห่งประเทศไทย” ดังนั้น ในวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ของทุกปีจึงถือเป็น “วันทนายความ” ซึ่งเป็นวันที่สำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

แต่อำนาจในการออกใบอนุญาตทนายความเดิมอยู่ในอำนาจของอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ (พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๔๗๗) ต่อมาได้มีการโอนการออกใบอนุญาตว่าความและการควบคุมมรรยาททนายความไปยังเนติบัณฑิตยสภา (พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๐๘)

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ให้มีการเสนอร่างกฎหมาย ก่อตั้งองค์กรสภาทนายความขึ้น และได้มีสภาทนายความเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๘ ตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบันนี้

ข้อกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า**

ข้อเท็จจริง

กรม ก. ได้ดำเนินโครงการช่วยเหลือเพื่อการปรับตัวของภาคการผลิตและภาคบริการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า (FTA) โดยได้จัดจ้างมหาวิทยาลัย ล. เป็นผู้ดำเนินโครงการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิตนมโคสดของประเทศไทย เพื่อให้เกษตรกรสามารถแข่งขันกับผลิตภัณฑ์นมที่นำเข้าจากต่างประเทศได้ ซึ่งจากการดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นผลให้กรม ก. ได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ส. ไว้กับกรมทรัพย์สินทางปัญญา สำหรับสินค้าจำพวก ๒๙ ประเภทนม ใช้เป็นอาหาร เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๔ โดยมหาวิทยาลัย ล. เป็นผู้ดำเนินการนำเครื่องหมายการค้า ส. ออกใช้กับผลิตภัณฑ์นมของผู้เข้าร่วมโครงการเป็นระยะเวลาประมาณ ๔ ปี แต่ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว กรม ก. ไม่เคยใช้เครื่องหมายการค้า ส. อีกตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ชุมนุมสหกรณ์ ข. มีความประสงค์ขอให้ กรม ก. อนุญาตให้สมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ ข. ใช้เครื่องหมายการค้าดังกล่าว กรม ก. จึงขอหารือในประเด็นข้อกฎหมาย

ข้อหารือ

กรม ก. ขอหารือว่า

๑. กรม ก. สามารถพิจารณาอนุญาตให้ผู้ที่เป็สมาชิกชุมนุมสหกรณ์ ข. จำกัด สมาชิกชุมนุมสหกรณ์ จำกัด สมาชิกสมาคม ค. และเกษตรกรหรือผู้ประกอบการผู้เลี้ยงโคนม ใช้เฉพาะเครื่องหมายการค้า ส. เท่านั้น

โดยไม่รวมถึงระบบบริหารจัดการเครื่องหมายการค้า ส. ได้หรือไม่ และในฐานะที่กรม ก. เป็นหน่วยงานราชการ จะขัดต่อกฎหมายใดหรือไม่

๒. หากกรม ก. ทำสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า ส. โดยมีข้อกำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตต้องรับผิดชอบบุคคลภายนอกทั้งทางแพ่งและทางอาญา กรณีเกิดความเสียหายจากการบริโภคผลิตภัณฑ์นมดังกล่าว กรม ก. จะพ้นจากความรับผิดชอบหรือไม่ อย่างไร

๓. หาก กรม ก. ไม่สามารถดำเนินการตามข้อ ๑. ได้ กรม ก. จะสามารถโอนเครื่องหมายการค้า ส. ให้ชุมนุมสหกรณ์ ข. จำกัด ซึ่งเป็นกลุ่มเกษตรกรโคนมที่มีความพร้อม และเล็งเห็นประโยชน์ของเครื่องหมายการค้า ส. เป็นเจ้าของสิทธิแทนกรม ก. ได้หรือไม่ อย่างไร

คำวินิจฉัยของสำนักงานอัยการสูงสุด

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. จากข้อหารือที่ ๑ กรม ก. ในฐานะเจ้าของเครื่องหมายการค้า “ส.” ที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ และเครื่องหมาย การค้าดังกล่าวยังไม่สิ้นอายุ กรม ก. ย่อมมีสิทธิที่จะทำสัญญาอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้เครื่องหมายการค้าของตนได้โดยสัญญาดังกล่าวจะต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อนายทะเบียน หากกรม ก. ประสงค์ให้ผู้รับอนุญาตใช้เฉพาะ

* อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานที่ปรึกษาอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการสูงสุด

** สำนวนข้อหารือสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษาอัยการสูงสุด เลขรับที่ ท.๖๔/๒๕๖๒ กรม ก. ได้ขอหารือหลายประเด็น แต่บทความนี้ขอนำเสนอปัญหาจากข้อหารือเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนแล้วเท่านั้น

เครื่องหมายการค้าโดยไม่ประสงค์ให้ผู้รับอนุญาตมีสิทธิบริหารจัดการเครื่องหมายการค้าดังกล่าว กรม ก. ก็ชอบที่จะกำหนดเรื่องดังกล่าวไว้ในสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าได้

๒. จากข้อหาหรือที่ ๒ โดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๘ ได้กำหนดให้สัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า ต้องมีเงื่อนไขหรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ดังนั้น หากกรม ก. ได้กำหนดกรรมวิธีการผลิตที่ถูกต้องได้มาตรฐานกำหนดวัตถุประสงค์ที่ได้มาตรฐานให้ผู้รับอนุญาตใช้ในการผลิต กำหนดการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่าย ตลอดจนกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและจำหน่ายอันเป็นการควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์แล้ว แต่ผู้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตาม จนเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับความเสียหายจากการบริโภคผลิตภัณฑ์แปรรูปที่ผู้รับอนุญาตไม่ได้ผลิตขึ้นตามกรรมวิธีการผลิตที่กำหนด หรือใช้วัตถุประสงค์ที่ไม่เป็นไปตามที่กรม ก. กำหนดให้ผู้รับอนุญาตใช้แล้ว หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานในเรื่องต่าง ๆ ที่กรม ก. กำหนดผู้รับอนุญาตย่อมต้องรับผิดชอบโดยตรง กรม ก. ชอบที่จะกำหนดกรณีดังกล่าวไว้ในสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าได้

สำหรับความรับผิดทางอาญานั้น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๙ บัญญัติว่า “บุคคลจะต้องรับผิดในทางอาญาที่ต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนา...” ดังนั้น แม้ผลิตภัณฑ์ของผู้ได้รับอนุญาต ก่อให้เกิดความเสียหายทางอาญาต่อบุคคลภายนอก แต่หากกรม ก. ไม่ได้เป็นผู้ผลิตสินค้าด้วยตัวเองไม่มีส่วนร่วม หรือสนับสนุนให้เกิดการกระทำความผิด และไม่มีเจตนาให้เกิดความเสียหายทางอาญาดังกล่าวขึ้น กรม ก. ย่อม

ไม่ต้องรับผิดทางอาญาต่อบุคคลภายนอกแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม การตกลงไว้ล่วงหน้าในสัญญาให้บุคคลอื่นรับผิดทางอาญาแทนนั้นไม่อาจกระทำได้

๓. จากข้อหาหรือที่ ๓ เมื่อกรม ก. ได้จดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า “ส.” แล้ว กรม ก. ในฐานะเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนแล้วย่อมสามารถโอนสิทธิในเครื่องหมายการค้าดังกล่าวได้ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔๙ โดยการโอนสิทธิในเครื่องหมายการค้าได้จดทะเบียนแล้วนั้น จะต้องจดทะเบียนต่อนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๕๑

หมายเหตุ

สำหรับกรณีตามข้อหาหรือที่นั้น มีประเด็นที่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนแล้ว กล่าวคือ

๑. สิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่จะใช้เครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนแล้ว พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔๔^๑ กำหนดให้ผู้ซึ่งได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า และมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้เครื่องหมายการค้ากับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วเท่านั้นโดยไม่รวมถึงสินค้าอื่นที่ไม่ได้จดทะเบียนไว้ด้วย ซึ่งในประเด็นนี้ศาลฎีกาเคยมีคำวินิจฉัยไว้แล้วตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ ต่อมาศาลฎีกาได้ตีความขยายความคุ้มครองสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ว่าให้รวมถึงการใช้เครื่องหมายการค้ากับสินค้าจำพวกเดียวกันแต่คนละรายการและสินค้าต่างจำพวกที่มีลักษณะ

^๑ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ เมื่อได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแล้ว ผู้ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่จะใช้เครื่องหมายการค้านั้น สำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้

อย่างเดียวกันด้วย^๒ โดยเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนแล้วมีอายุสิบปีนับแต่วันที่ได้จดทะเบียน^๓

๒. นอกจากสิทธิในการใช้เครื่องหมายการค้าแต่เพียงผู้เดียวสำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔๔ แล้ว เจ้าของเครื่องหมายการค้า ยังมีสิทธิในการอนุญาต

ให้บุคคลอื่นใช้เครื่องหมายการค้าของตนสำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ ตามมาตรา ๖๘^๔ อีกด้วย

การทำสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนแล้วต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อนายทะเบียน^๕ โดยการจดทะเบียนสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าดังกล่าว เจ้าของเครื่องหมาย

๒ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๖๕๐/๒๕๒๙

โจทก์จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าสำหรับสินค้าจำพวก ๓๘ ไว้เฉพาะสินค้ากางเกงในและถุงเท้า โจทก์จึงมีสิทธิผู้เดียวเพื่อใช้เครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนไว้สำหรับสินค้าเฉพาะกางเกงในและถุงเท้าเท่านั้น ห้ามสิทธิสำหรับสินค้าทั้งจำพวก ๓๘ ทั้งหมดไม่ โจทก์จึงไม่มีสิทธิห้ามมิให้จำเลยใช้เครื่องหมายการค้าที่จำเลยจดทะเบียนไว้สำหรับสินค้าอื่นในจำพวก ๓๘ นอกจากกางเกงในและถุงเท้า (คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้วินิจฉัยตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๘, ๒๗ ซึ่งได้บัญญัติไว้ในทำนองเดียวกันกับพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๐๘/๒๕๓๘

โจทก์ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเพื่อใช้กับสินค้าจำพวกที่ ๔๒ ประเภทอาหารสำเร็จรูปแช่แข็งซึ่งประกอบด้วยเนื้อเป็ด ไก่ ปลา และผัก แม้จะแตกต่างกับสินค้าของจำเลยซึ่งเป็นลูกกวาด ขนมปังกรอบ ขนมปังช็อกโกแลตและนมแช่แข็งอยู่ในจำพวกที่ ๔๒ และถือว่าเป็นสินค้าประเภทอาหารด้วย ผู้ซื้อสินค้าอาจเข้าใจผิดว่าเป็นสินค้าที่ผลิตโดยผู้ผลิตรายเดียวกันได้ ถือว่าจำเลยใช้เครื่องหมายการค้าของจำเลยโดยไม่สุจริต

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๓๗๘/๒๕๓๘

โจทก์ได้ผลิตและจำหน่ายยารักษาโรคชนิดต่าง ๆ ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาโดยใช้เครื่องหมายการค้าคำว่า HALOG ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๕ และส่งไปจำหน่ายยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก สำหรับประเทศไทยโจทก์ได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าดังกล่าวไว้เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ สำหรับสินค้าจำพวกที่ ๓ ประเภทยารักษาโรคผิวหนัง บริษัทในเครือของโจทก์เป็นผู้ส่งสินค้าของโจทก์เข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๘ และได้โฆษณาสินค้าของโจทก์ซึ่งใช้เครื่องหมายการค้าดังกล่าวในประเทศไทย ในหนังสือนิตยสารวงการแพทย์ก่อนจำเลยยื่นขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเดียวกันกับของโจทก์ใน พ.ศ. ๒๕๓๒ หลายปีจำเลยทราบว่ามีเครื่องหมายการค้าคำว่า HALOG ของโจทก์ใช้กับสินค้าจำพวกยารักษาผิวหนังก่อนจำเลยยื่นขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าดังกล่าวแล้วปรากฏว่าเครื่องหมายการค้าคำว่า HALOG ของโจทก์ไม่มีค่าแปล ส่วนเครื่องหมายการค้าคำว่า halog ของจำเลยก็ไม่มีค่าแปลเช่นเดียวกันและออกสำเนียงเรียกขานว่า ฮาลอกหรือเฮลลอกเหมือนกันทั้งสองคำ ต่างกันแต่เพียงว่าเครื่องหมายการค้าของโจทก์เป็นตัวพิมพ์ใหญ่ส่วนเครื่องหมายการค้าของจำเลยเป็นตัวพิมพ์เล็กเท่านั้น ดังนี้ เครื่องหมายการค้า คำว่า halog ของจำเลยจึงเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าคำว่า HALOG ของโจทก์ซึ่งได้จดทะเบียนไว้ก่อนแล้วอาจทำให้สาธารณชนหลงผิดได้ แม้จำเลยจะได้รับการจดทะเบียนสำหรับจำพวกที่ ๔๘ ประเภทเครื่องสำอางก็ถือได้ว่าสินค้าของโจทก์และจำเลยเป็นสินค้าที่มีลักษณะอย่างเดียวกันอันอาจทำให้ผู้ซื้อหลงเข้าใจผิดว่าสินค้าของจำเลยเป็นสินค้าของโจทก์ได้ เมื่อโจทก์ใช้เครื่องหมายการค้าคำว่า HALOG กับสินค้าครีมทาผิวหนังมาก่อนจำเลย โจทก์จึงมีสิทธิในเครื่องหมายการค้าคำว่า HALOG กับ halog ในสินค้าครีมทาผิวหนังและสินค้าที่มีลักษณะอย่างเดียวกันดีกว่าจำเลยและมีสิทธิฟ้องขอให้เพิกถอนทะเบียนเครื่องหมายการค้าของจำเลยดังกล่าวได้

๓ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๕๓ การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าให้มีอายุสิบปีนับแต่วันที่ได้จดทะเบียนตามมาตรา ๔๒ และอาจต่ออายุได้ตามมาตรา ๕๔

๔ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๖๘ เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนจะทำสัญญาอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้เครื่องหมายการค้าของตน สำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

สัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าตามวรรคหนึ่ง ต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อนายทะเบียน

การขอจดทะเบียนสัญญาอนุญาตดังกล่าวตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ค่าของจดทะเบียนนั้นอย่างน้อยต้องแสดงรายการดังต่อไปนี้

(๑) เงื่อนไขหรือข้อกำหนดระหว่างเจ้าของเครื่องหมายการค้าและผู้อนุญาตที่จะทำให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าสามารถควบคุมคุณภาพของสินค้าของผู้จดทะเบียนเป็นผู้ได้รับอนุญาตได้อย่างแท้จริง

(๒) สินค้าที่จะได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า

๕ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๐๖๘/๒๕๕๙

ตามสภาพแห่งข้อหาของโจทก์ดังกล่าวเป็นการอ้างว่าโจทก์เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าคำว่า “VANS” แต่ผู้เดียวในประเทศไทยโดยบริษัท ว. เจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียนคำว่า “VANS” มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่จะใช้เครื่องหมายการค้านี้สำหรับสินค้าที่ได้

การคำสามารถกำหนดเงื่อนไขหรือข้อกำหนดระหว่างเจ้าของเครื่องหมายการค้ากับผู้จดทะเบียนที่เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าเพื่อให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าควบคุมคุณภาพของสินค้าของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิได้ ซึ่งปัจจุบันมีกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจดทะเบียนสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าไว้ตามข้อ ๔๕ และ ๔๖^๖ และกฎหมายมีได้บัญญัติห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐทำสัญญาดังกล่าว ดังนั้น เมื่อ กรม ก. เป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า ส. ที่ได้จดทะเบียนแล้วและเครื่องหมายการค้าดังกล่าวยังไม่ครบกำหนดสิบปีในขณะที่ กรม ก.ขอหรือ เครื่องหมายการค้า ส. จึงยัง

อยู่ในอายุความคุ้มครองตามกฎหมาย กรม ก. ย่อมมีสิทธิในการทำสัญญาอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้เครื่องหมายการค้าของตนได้ โดยทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อนายทะเบียนและสามารถกำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าของ กรม ก. ใช้เฉพาะเครื่องหมายการค้าโดยไม่รวมถึงระบบบริหารจัดการเครื่องหมายการค้า ส. เพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพของสินค้าที่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในเครื่องหมายการค้าเป็นผู้ผลิตได้ด้วย

๓. สิทธิในการโอนเครื่องหมายการค้า

เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนแล้วมีสิทธิในการโอนเครื่องหมายการค้า ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔๙^๗ โดยการโอนเครื่องหมายการค้า ที่ได้จดทะเบียนแล้วต้องจดทะเบียนต่อนายทะเบียนตามมาตรา ๕๑^๘ ในปัจจุบันมีกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราช

จดทะเบียนไว้ในราชอาณาจักรตามมาตรา ๔๔ แห่ง พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ เมื่อปัจจุบัน ยังไม่มีการจดทะเบียนอนุญาตให้บุคคลใดใช้เครื่องหมายการค้าคำว่า “VANS” ในประเทศไทย ดังนั้น ทั้งบริษัท อ. และโจทก์จึงมิใช่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยเด็ดขาด (Exclusive Licensee) จากเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จะมีอำนาจฟ้องผู้กระทำละเมิดเครื่องหมายการค้าของตนหรือที่ตนได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยเด็ดขาดตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง โจทก์เป็นเพียงตัวแทนจำหน่ายสินค้าภายใต้เครื่องหมายการค้าคำว่า “VANS” แต่เพียงผู้เดียวในประเทศไทย เมื่อสัญญาแต่งตั้งโจทก์เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าแต่เพียงผู้เดียวในประเทศไทยมิใช่สัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิในเครื่องหมายการค้าคำว่า “VANS” สัญญาดังกล่าวจึงเป็นเพียงสัญญาที่ให้สิทธิแก่โจทก์ในการเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าภายใต้เครื่องหมายการค้าคำว่า “VANS” ที่ทำขึ้นระหว่างบริษัท อ. กับโจทก์ โดยจำเลยมิได้เป็นคู่สัญญาดังกล่าวด้วย จำเลยจึงจำต้องผูกพันตามสัญญาดังกล่าวไม่ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีในนามของตนเองเพื่อให้จำเลยรับผิดชอบต่อโจทก์ฐานละเมิดเครื่องหมายการค้าคำว่า “VANS” ตาม พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔๔

^๖ กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔)

ข้อ ๔๕ การขอจดทะเบียนสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า ให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าและผู้จดทะเบียนเป็นผู้ได้รับอนุญาตยื่นคำขอพร้อมแนบสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าซึ่งมีลายมือชื่อของเจ้าของเครื่องหมายการค้าและผู้จดทะเบียนเป็นผู้ได้รับอนุญาต

คำขอตามวรรคหนึ่ง นอกจากจะต้องแสดงรายการตามมาตรา ๖๘ วรรคสาม (๑) และ (๒) แล้วให้แสดงด้วยว่าผู้จดทะเบียนเป็นผู้ได้รับอนุญาตมีสิทธิใช้เครื่องหมายการค้าอันแต่ผู้เดียว หรือเจ้าของเครื่องหมายการค้าอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้เครื่องหมายการค้าอันอีกได้

ข้อ ๔๖ เมื่อนายทะเบียนมีคำสั่งให้รับจดทะเบียนสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าแล้วให้บันทึกการจดทะเบียนนั้นลงในทะเบียนแล้วส่งสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าคืนให้แก่เจ้าของเครื่องหมายการค้า

^๗ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๔๙ สิทธิในเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนแล้วย่อมโอนหรือรับมรดกกันได้ ทั้งนี้จะเป็นการโอนหรือรับมรดกพร้อมกับกิจการที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วหรือไม่ก็ได้

การโอนหรือรับมรดกสิทธิในเครื่องหมายการค้าตามวรรคหนึ่ง จะเป็นการโอนหรือรับมรดกสำหรับสินค้าทั้งหมดหรือบางอย่างก็ได้

^๘ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๕๑ การโอนหรือการรับมรดกสิทธิในเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนแล้วต้องจดทะเบียนต่อนายทะเบียน

การขอจดทะเบียนการโอนหรือการรับมรดกสิทธิในเครื่องหมายการค้าตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

บัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการโอนสิทธิในเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ ในข้อ ๓๒- ๓๓/๑^๙ กรณีตามข้อหาหรือ กรม ก. จึงสามารถ

โอนสิทธิในเครื่องหมายการค้า ส. ซึ่งได้จดทะเบียนไว้ โดยจดทะเบียนต่อนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐ ประกอบหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงดังกล่าว

^๙ กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔)

ข้อ ๓๒ การโอนหรือการรับมรดกสิทธิในเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วให้นำข้อ ๑๙ ข้อ ๒๐ และข้อ ๒๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลมพร้อมแนบหนังสือสำคัญมาด้วย

ข้อ ๓๓ เมื่อนายทะเบียนมีคำสั่งรับจดทะเบียนการโอนหรือการรับมรดกสิทธิในเครื่องหมายการค้าแล้ว ให้บันทึกการจดทะเบียนดังกล่าวลงในทะเบียนและออกหนังสือสำคัญฉบับใหม่ให้แก่ผู้รับโอน ทั้งนี้ หนังสือสำคัญฉบับเดิมเป็นอันยกเลิก

ข้อ ๓๓/๑ การโอนหรือการรับมรดกสิทธิในเครื่องหมายการค้าสำหรับสินค้าบางอย่าง เมื่อนายทะเบียนมีคำสั่งรับจดทะเบียนแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) บันทึกการจดทะเบียนดังกล่าวลงในทะเบียน

(๒) ออกเลขทะเบียนและจัดทำทะเบียนใหม่สำหรับสินค้าที่โอนหรือรับมรดก

(๓) ออกหนังสือสำคัญฉบับใหม่ให้แก่ผู้โอนและผู้รับโอน ทั้งนี้ หนังสือสำคัญฉบับเดิม

การโอนหรือการรับมรดกสิทธิตามวรรคหนึ่ง หากมีการจดทะเบียนสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าไว้ ให้นายทะเบียนบันทึกสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าลงในทะเบียนนั้นด้วย

เจาะ...ฎีกาเด่น

ต่อจากหน้า ๑๑

ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๖๙๐/๒๕๖๕ ที่ได้ยกขึ้นไว้ข้างต้นเป็นอีกตัวอย่างของกรณีที่เป็นฟ้องซ้ำ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๘ โดยคดีนี้ธนาคาร ศ. เป็นโจทก์ฟ้องนาย ธ. กับพวกรวม ๖ คน ให้รับผิดชอบเรื่องยืม ค่าประกัน จำนอง แต่ทั้งสองฝ่ายตกลงกันโดยทำสัญญาประนีประนอมยอมความมีใจความว่า จำเลยทั้งหมดตกลงชำระหนี้ให้แก่โจทก์ หากผิดนัดงวดใด งวดหนึ่งยอมให้บังคับคดีที่ดินทรัพย์สินจำนองออกขายทอดตลาด ศาลชั้นต้นได้พิพากษาตามยอม ต่อมาในวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๔ ธนาคาร ศ. ซึ่งเป็นโจทก์โอนกิจการให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ พ. และในวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗ บริษัทบริหารสินทรัพย์ พ. โอนกิจการให้แก่บุคคลภายนอก และบุคคลภายนอกได้ยื่นคำร้องขอสมมติเป็น

เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาแทนบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ. ซึ่งเป็นผู้สมมติแทนธนาคาร ศ. มาฟ้องจำเลยเดิมอีกคดีหนึ่ง เพื่อประสงค์จะบังคับจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างทรัพย์สินจำนองออกขายทอดตลาด ค่าฟ้องของโจทก์คดีนี้หาใช่เป็นค่าฟ้องในกระบวนการพิจารณาชั้นบังคับคดีตามคำพิพากษาไม่ เมื่อความปรากฏว่าทรัพย์สินจำนองในคดีก่อนและคดีหลังเป็นทรัพย์สินจำนองรายเดียวกัน และบุคคลภายนอกผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องตามคำพิพากษา เป็นโจทก์ซึ่งอยู่ในฐานะเช่นเดียวกับคู่ความเดิม จึงเป็นกรณีที่คู่ความเดียวกันในคดีก่อน ซึ่งได้รับการวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดไปแล้วโดยคำพิพากษาตามยอมนั้น รื้อร้องฟ้องกันอีกในประเด็นที่ได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกัน จึงเป็นฟ้องซ้ำตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๘

เปิด...ฎีกาเด่น

ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องตามคำพิพากษามาจากโจทก์เดิม
ต้องห้ามฟ้องซ้ำ เพราะถือเป็นคู่ความเดียวกันในคดีก่อน

รังลิชัย บรรณกิจวิจารณ์*
มนต์ชัย ชนินทรลีลา**
กรกช พุทธิพิทักษ์กุล***

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๖๙๐/๒๕๖๕

คดีก่อนรณการ ศ. เป็นโจทก์ฟ้องนาย ธ. กับพวก รวม ๖ คน ให้รับผิดชอบเรื่องยืม ค้ำประกัน จำนอง ทั้งสองฝ่ายตกลงกันได้โดยทำสัญญาประนีประนอมยอมความ มีใจความว่า จำเลยทั้งหกตกลงชำระหนี้ให้แก่โจทก์ หากผิดนัดงวดใดงวดหนึ่งยอมให้บังคับคดียึดที่ดินทรัพย์สินจำนองออกขายทอดตลาด ศาลชั้นต้นพิพากษาตามยอม ถือได้ว่าประเด็นแห่งคดีได้รับการวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดไปแล้วโดยคำพิพากษามาตามยอม ส่วนคดีนี้โจทก์ฟ้องว่า โจทก์ในฐานะผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ. ซึ่งรับโอนสิทธิเรียกร้องมาจากธนาคาร ศ. อีกทอดหนึ่ง ประสงค์ที่จะบังคับจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างทรัพย์สินจำนองออกขายทอดตลาดซึ่งมีประเด็นต้องวินิจฉัยว่าจำเลยทั้งสี่ต้องรับผิดชอบชำระหนี้ตามสัญญาจำนองหรือไม่ เพียงใด คำฟ้องของโจทก์คดีนี้หาใช่เป็นคำฟ้องในกระบวนการพิจารณาชั้นบังคับคดีตามคำพิพากษาไม่ เมื่อทรัพย์สินจำนองในคดีก่อนและคดีนี้เป็นทรัพย์สินจำนองรายเดียวกันและโจทก์เป็นผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องนี้มาจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ. ซึ่งรับโอนมาจากธนาคาร ศ. โจทก์เดิมอีกทอดหนึ่ง จึงเป็นกรณีที่คู่ความเดียวกันในคดีก่อนซึ่งมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว รื้อร้องฟ้องกันอีกในประเด็นที่ได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกัน ต้องห้ามเป็นฟ้องซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๘ ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ (พระเทพ อัมพรกลั่นแก้ว - ประทีป อ่าววิจิตรกุล - กฤษณี เขยพิทักษ์)

ในการพิจารณาว่าคดีใดเป็นฟ้องซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๘ หรือไม่นั้นมีหลักเกณฑ์ที่จะต้องพิจารณา ดังนี้

(๑) คดีแรกมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดก่อนฟ้องคดีหลังหรือไม่ โดยพิจารณาว่าหากขณะยื่นฟ้องคดีหลัง ถ้าคดีแรกมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว คดีหลังก็เป็นฟ้องซ้ำ แต่หากขณะยื่นฟ้องคดีหลังคดีแรกยังไม่ถึงที่สุด คดีหลังก็ไม่เป็นฟ้องซ้ำ และแม้ว่าคดีแรกจะถึงที่สุดในภายหลังก็ไม่ทำให้คดีหลังเป็นฟ้องซ้ำ ทั้งนี้ คำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดเมื่อใดนั้น ต้องพิจารณาตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๗ มีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑.๑) คำพิพากษาถึงที่สุดในวันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ว่า คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นถือเป็นที่สุด หรือ (๑.๒) คำพิพากษาถึงที่สุดเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่จะอุทธรณ์หรือฎีกา หรือพ้นกำหนดระยะเวลาที่จะขอให้พิจารณาคดีใหม่ หรือ (๑.๓) คดีที่มีการอุทธรณ์ ฎีกา หรือคดีที่มีการขอให้พิจารณาคดีใหม่ ถ้าต่อมามีการจำหน่ายคดีโดยชอบตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๒ แล้ว ก็ถือว่าคดีถึงที่สุดในวันที่ศาลนั้น ๆ มีคำสั่งจำหน่ายคดีโดยชอบ

(๒) ประเด็นข้อพิพาทในคดีแรกและคดีหลังเป็นอย่างเดียวกัน ทั้งได้มีการวินิจฉัยชี้ขาดในประเด็นแห่งคดีแรกแล้ว และ

(๓) คู่ความคดีหลังเป็นคู่ความเดียวกันกับคู่ความคดีแรก หมายความว่า ทั้งคดีแรกและคดีหลังเป็นคู่ความ

* ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์.

** ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์.

*** นิตกร ศาลอุทธรณ์.

เดียวกัน ไม่ว่าจะความนั้นจะกลับมาเป็นโจทก์จำเลยในคดีหลังเหมือนเดิม หรือได้สลับกันเป็นโจทก์หรือจำเลยในคดีหลัง ก็ถือเป็นคู่ความเดียวกัน หากมีการฟ้องคดีแรกและคดีหลังโดยคู่ความเดิมก็ถือเป็นฟ้องซ้ำ

นอกจากนี้ ศาลฎีกายังได้ตีความขยายความหมายของคำว่า “คู่ความเดียวกัน” ออกไปรวมทั้งบุคคลภายนอกที่อยู่ในฐานะเช่นเดียวกับคู่ความเดิมด้วย ตัวอย่างเช่น เป็นทายาทด้วยกัน (ฎ.๑๐๒๒/๒๕๖๑) ผู้รับโอนที่ดินพิพาทเป็นผู้สืบสิทธิของผู้โอน (ฎ.๗๕๔๒/๒๕๔๘) เจ้าของรวมทรัพย์พิพาท (ฎ.๗๔๙๖/๒๕๕๕)^๑ เหล่านี้ถือว่าการฟ้องคดีก่อนเป็นการฟ้องแทนกันด้วย ถือเป็นคู่ความเดียวกัน

แต่หากเป็นกรณีที่เจ้าของทรัพย์พิพาทซึ่งเป็นผู้ขายทรัพย์พิพาทให้แก่คู่ความคนก่อน ไม่ใช่ผู้สืบสิทธิของคู่ความคนก่อนผู้รับโอน ไม่ถือเป็นคู่ความเดียวกัน (ฎ.๒๓๔๙/๒๕๕๓)^๒

อย่างไรก็ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๘ มีข้อยกเว้นที่ไม่ถือเป็นฟ้องซ้ำ ในกรณีต่อไปนี้

- (๑) เมื่อเป็นกระบวนการพิจารณาชั้นบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล (ฎ.๘๖๑๒/๒๕๔๙)^๓
- (๒) เมื่อคำพิพากษาหรือคำสั่งได้กำหนดวิธีการชั่วคราวให้อยู่ภายในบังคับที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกเสียได้ตามพฤติการณ์
- (๓) เมื่อคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นให้ยกคำฟ้องเสียโดยไม่ตัดสิทธิโจทก์ที่จะนำคำฟ้องมายื่นใหม่ ในศาลเดียวกันหรือในศาลอื่น ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยอายุความ

อ่านต่อหน้า ๙

^๑ ตัวอย่างเช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๒๒/๒๕๖๑ ผู้ร้องยื่นคำร้องแสดงอำนาจพิเศษ อ้างว่าผู้ร้องกับจำเลยได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทโดยการครอบครองปรปักษ์จนได้กรรมสิทธิ์แล้ว ต้องถือว่าจำเลยอยู่ในฐานะเจ้าของรวมร่วมกับผู้ร้อง โจทก์และจำเลยตกลงกันและศาลได้มีคำพิพากษาตามยอม คดีถึงที่สุดตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๗ วรรคสอง ไม่ว่าผู้ร้องจะให้ความยินยอมในการทำสัญญาประนีประนอมยอมความหรือไม่ คำพิพากษาซึ่งถึงที่สุดก็มีผลผูกพันผู้ร้องซึ่งเป็นเจ้าของรวมด้วยตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง เพราะจำเลยอยู่ในฐานะเจ้าของรวมคนหนึ่งได้ใช้สิทธิอันเกิดแต่กรรมสิทธิ์ครอบไปถึงทรัพย์สินทั้งหมดเพื่อต่อผู้โจทก์ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๕๙ การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขออำนาจพิเศษโดยอ้างเหตุเดียวกันว่าผู้ร้องกับจำเลยเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์โดยการครอบครองปรปักษ์ และผู้ร้องมิได้รู้เห็นเป็นใจหรือยินยอมที่โจทก์และจำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความก็เป็นการรื้อฟ้องฟ้องกันอีกในประเด็นที่ได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุเดียวกัน

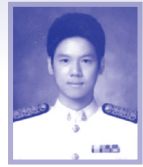
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๕๔๒/๒๕๔๘ คดีเดิม ข. ฟ้องโจทก์เป็นจำเลยให้ขับไล่โจทก์และบริวารออกจากที่ดินเนื้อที่ ๑ ไร่เศษ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของที่ดิน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๔๘๒ อันเป็นที่พิพาทคดีนี้ โดยโจทก์ให้การและนำสืบต่อผู้คดีว่า โจทก์และ พ. ร่วมกันซื้อที่ดินตามฟ้องซึ่งคดีดังกล่าวถึงที่สุดโดยศาลวินิจฉัยว่าที่ดิน ๑ ไร่เศษ เป็นส่วนหนึ่งของที่ดินพิพาทและเป็นของ ข. ห้ามโจทก์และบริวารเข้าเกี่ยวข้องกับ คำพิพากษาคดีเดิมจึงผูกพันคู่ความคือ ข. และโจทก์ คดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองว่าเจ้าหน้าที่ได้ออก น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๔๘๒ ซึ่งมีชื่อจำเลยทั้งสองในทะเบียนที่ดินที่ที่ดินของโจทก์และ พ. โดยจำเลยทั้งสองดำเนินการขออนุญาตออกโฉนดที่ดินต่อจาก ข. ทำให้โจทก์และกองมรดกของ พ. ได้รับความเสียหายขอให้พิพากษาว่าที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์และมรดกของ พ. กับขอให้เพิกถอน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๔๘๒ แม่คดีนี้โจทก์จะฟ้องในฐานะส่วนตัวและในฐานะผู้จัดการมรดกของ พ. ซึ่งถือได้ว่าเป็นบริวารของโจทก์ในคดีเดิม โจทก์ก็คือคู่ความฝ่ายจำเลยในคดีเดิมนั่นเอง ส่วนจำเลยทั้งสองซึ่งร่วมกันซื้อที่ดิน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๔๘๒ จาก ข. และ ย. จำเลยทั้งสองก็คือผู้รับโอนสิทธิจากคู่ความในคดีเดิมคือ ข. ซึ่งเป็นฝ่ายโจทก์ในคดีเดิม ดังนี้เมื่อคดีมีประเด็นข้อพิพาทต้องวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่า ที่ดิน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๔๘๒ ตามฟ้องเป็นของจำเลยทั้งสองในฐานะผู้รับโอนสิทธิจาก ข. อันจะพึงส่งผลให้จำเลยทั้งสองมีสิทธิขอให้ทางราชการออกโฉนดที่ดินให้ได้หรือไม่ จึงเป็นคดีที่มีประเด็นข้อพิพาทที่ต้องวินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกัน ฟ้องโจทก์คดีนี้ย่อมเป็นฟ้องซ้ำกับคดีเดิม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๔๙๖/๒๕๕๕ โจทก์และ ว. สามีได้ที่ดินพิพาทมาระหว่างสมรส จึงเป็นเจ้าของร่วมกันซึ่งตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๕๙ ให้อำนาจเจ้าของรวมคนหนึ่งใช้สิทธิอันเกิดแต่กรรมสิทธิ์ไปถึงทรัพย์สินทั้งหมดเพื่อบุคคลภายนอก โจทก์ต้องผูกพันกับการกระทำของ ว. ในคดีก่อนในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมในที่ดินพิพาท ถือว่าโจทก์คดีนี้เป็นคู่ความเดียวกันกับ ว. จำเลยคดีก่อน ซึ่งมีโจทก์ในคดีก่อนเป็นจำเลยในคดีนี้เช่นกัน และทั้งสองคดีมีประเด็นเกี่ยวกับสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทเช่นเดียวกัน จึงถือได้ว่ามีประเด็นเดียวกันเมื่อคดีก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาถึงที่สุด ฟ้องโจทก์คดีนี้ที่ขอให้ขับไล่จำเลยออกจากที่ดินพิพาทจึงเป็นฟ้องซ้ำ

^๒ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๓๔๙/๒๕๕๓ แม้จำเลยทั้งสองในคดีนี้เป็นจำเลยคนเดียวกับจำเลยในคดีที่เพ่งหมายเลขแดงที่ ๒๙๑/๒๕๒๙ ของศาลชั้นต้นที่ดินพิพาทเป็นที่ดินแปลงเดียวกัน และประเด็นพิพาทเป็นประเด็นเดียวกันก็ตาม แต่เมื่อโจทก์ไม่ใช่ผู้รับโอนสิทธิในที่ดินพิพาทมาจาก ส. โจทก์ในคดีก่อน แต่เป็นการฟ้องในฐานะเจ้าของคนก่อนซึ่งได้ขายที่พิพาทให้แก่ ส. กรณีจึงถือไม่ได้ว่าโจทก์ในคดีนี้เป็นผู้สืบสิทธิในที่พิพาทต่อจาก ส. โจทก์ในคดีก่อน โจทก์จึงเป็นบุคคลภายนอกที่มีใจคู่ความเดียวกันกับคดีก่อน มีสิทธิฟ้องเพื่อพิสูจน์ว่าโจทก์มีสิทธิในที่พิพาทดีกว่าจำเลยทั้งสองได้

^๓ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๖๑๒/๒๕๔๙ ตามคำร้องโจทก์ที่ยื่นในคดีเดิมเป็นเรื่องที่อ้างว่าการดำเนินการบังคับคดีในคดีเดิมไม่ชอบด้วยกฎหมายและขอให้มีการสั่งให้เพิกถอนการยึดทรัพย์ เป็นคำร้องขอที่เสนอเกี่ยวเนื่องการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ซึ่งคำฟ้องหรือคำร้องขอขึ้นจำต้องมีคำวินิจฉัยของศาลก่อนที่การบังคับคดีจะได้ดำเนินไปครบถ้วนและถูกต้อง และได้ยื่นต่อศาลชั้นต้นในคดีเดิมซึ่งเป็นศาลที่ได้พิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๓๐๒ ซึ่งศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้องโดยมิได้นัดพร้อมหรือนัดไต่สวน โจทก์ก็มิได้อุทธรณ์ คำสั่งของศาลชั้นต้นจึงเป็นที่สุดแล้ว แต่โจทก์ก็ยังมิสิทธิยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนการบังคับคดีต่อศาลชั้นต้นในกรณีดังกล่าวอีกได้เพราะเป็นกระบวนการพิจารณาในชั้นบังคับคดีตามมาตรา ๑๔๘ (๑)

Law is All Around: Law and Love

๑. ความนำ

บทความภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายฉบับนี้เป็นบทความลำดับที่สองในชุด “Law is All Around”^๑ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญของกฎหมาย (และภาษาอังกฤษกฎหมาย) ว่าอยู่รอบตัวเราอย่างไร ซึ่งสำหรับผู้ที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ (Non-English Native Speaker) ที่ต้องใช้วิธีการจดจำและเลียนแบบคำศัพท์หรือรูปประโยคโดยเทียบเคียงกับภาษาแม่ของตนเอง ผู้เขียนจึงใช้วิธีการเทียบภาษาอังกฤษและภาษาไทยเอาไว้ด้วยกัน

เนื่องจากบทความนี้จะเผยแพร่ในเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งมีวันที่สำคัญคือ “วันวาเลนไทน์” (Valentine’s Day) และ “วันมาฆบูชา” (Makha Bucha Day) ซึ่งเป็นวันสำคัญในคริสต์ศาสนาและพุทธศาสนาตามลำดับ ทั้งสองวันมีลักษณะร่วมกันประการหนึ่งคือเป็นวันที่เกี่ยวกับความรัก ดังนั้นบทความในครั้งนี ผู้เขียนจะกล่าวถึง “ความรัก” ซึ่งมีข้อพิจารณาที่น่าสนใจว่า กฎหมายจะไปเกี่ยวกับความรักได้อย่างไร

๒. ความหมายของคำว่า “รัก”

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า “รัก” ไว้ว่า

มีใจผูกพันด้วยความห่วงใย เช่น พ่อแม่รักลูก รักชาติ รักชื่อเสียง, มีใจผูกพันด้วยความเสนาหา, มีใจผูกพันฉันคู่สาว^๒ (*Bound by affection, such as parents’ love for their children, love for the nation, or love for reputation. Bound by admiration, such as a man’s love for a woman.*)

คัมภีร์ไบเบิล ได้กล่าวถึงความรักไว้ว่า^๓

“...Love is patient, love is kind. It does not envy, it does not boast, it is not proud. It does not dishonor others, it is not self-seeking, it is not easily angered, it keeps no record of wrongs. Love does not delight in evil but rejoices with the truth. It always protects, always trusts, always hopes, always perseveres...” ซึ่งคัมภีร์ไบเบิลฉบับแปลได้ถอดข้อความดังกล่าวเป็นภาษาไทยว่า^๔ “...ความรักนั้น

* ผู้ช่วยเลขานุการรองอัยการสูงสุด (นายไพรัช พรสมบุญศิริ) และที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ สภาผู้แทนราษฎร, น.บ. (เชียงใหม่), นบท., น.ม. (ศรีปทุม), LL.M. (Bucerius)

^๑ โปรดดูบทความลำดับแรกในชุดนี้ มณฑล อรรถพลยุคคล. (๒๕๖๖). Law is All Around: Law and War ใน *ข่าวเนติบัณฑิตยสภา* พฤศจิกายน ๒๕๖๖, หน้า ๑๑ - ๑๔.

^๒ <https://dictionary.orst.go.th/> (เข้าถึงล่าสุด ๒๐ มกราคม ๒๕๖๗)

^๓ Corinthians 13:4-8

^๔ โปรดดู <https://www.bible.com/th/bible/275/1CO.13.TH1971> (เข้าถึงล่าสุด ๒๐ มกราคม ๒๕๖๗)

ก็อดทนนานและกระทำคุณให้ ความรักไม่อิจฉา ไม่อวดตัว ไม่หยิ่งผยอง ไม่หยาบคาย ไม่คิดเห็นแก่ตนเองฝ่ายเดียว ไม่ฉุนเฉียว ไม่ช่างจดจำความผิด ไม่ชื่นชมยินดีเมื่อมีการประทุติผิด แต่ชื่นชมยินดีเมื่อประทุติชอบ ความรักทนได้ทุกอย่างแม้ความผิดของคนอื่น และเชื่อในส่วนดีของเขาอยู่เสมอ และมีความหวังอยู่เสมอ และทนต่อทุกอย่าง...”

๓. ความหมายของคำว่า “รัก” ตามกฎหมาย

เท่าที่ผู้เขียนสืบค้น คำว่า “รัก” ไม่ใช่ศัพท์กฎหมาย (Legal Terminology) โดยไม่ปรากฏนิยามหรือความหมายในกฎหมายฉบับใด ๆ คำว่า “รัก” จึงมีความหมายตามภาษาไทยธรรมดา

ในคำพิพากษาศาลฎีกาเรื่องหนึ่ง^๕ ศาลฎีกาได้ให้ความหมายของคำว่า “ความรัก” ไว้ที่น่าสนใจว่า (ศาลฎีกา)...เห็นว่า ความรักเป็นสิ่งที่เกิดจากใจ ไม่อาจบังคับกันได้ ความรักที่แท้จริงคือความปรารถนาดีต่อคนที่ตนรักความยินดีที่คนที่ตนรักมีความสุข การให้อภัยเมื่อคนที่ตนรักทำผิดและการเสียสละความสุขของตนเพื่อความสุขของคนที่คุณรัก จำเลยปรารถนาจะยึดครองผู้ตายเพื่อความสุขของจำเลยเอง เมื่อไม่สมหวังจำเลยก็ฆ่าผู้ตาย เป็นความผิดและการกระทำที่เห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้ของจำเลยโดยฝ่ายเดียวมิได้คำนึงถึงจิตใจและความรู้สึกของผู้ตายหาใช่ความรักไม่...” (“(The Supreme Court)...seeing that love is something that arises from the heart, it cannot be forced. True love is a good intention towards the loved one, rejoicing in their happiness, forgiving them when they make mistakes, and sacrificing one’s own

happiness for the happiness of the loved one. Defendant had greed desires to possess the deceased for his own happiness; when unsatisfied, it led to him killing the deceased. These thoughts and actions are Defendant’s selfish and ruthless, lacking consideration for the feelings of the deceased. It is not love...”)

ศาลในต่างประเทศก็ได้กล่าวถึงความรักเช่นกัน โดยในคดีหนึ่ง ศาลฎีกาของประเทศฟิลิปปินส์กล่าวว่า^๖

“...Love happens to everyone. It is dubbed to be boundless as it goes beyond the expectations people tagged with it...People love in order to be secure that one will share his/her life with another and that he/she will not die alone...” (“...ความรักเกิดขึ้นได้กับทุกคน จนมีคำกล่าวว่าความรักไม่มีขอบเขต เหตุเพราะมันก้าวข้ามความคาดหวังที่ผู้คนมักคาดการณ์ไว้...ผู้คนรักกันเพื่อให้มั่นใจว่าจะได้ใช้ชีวิตกับอีกคนหนึ่ง และจะไม่ตายไปอย่างโดดเดี่ยว...”)

๔. กฎหมายเกี่ยวข้องกับความรักอย่างไร

กฎหมายเป็นบรรทัดฐานอย่างหนึ่งของสังคม (Law is one of Social Norms) กฎหมายจึงเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของเรา รวมไปถึงเรื่องความรักด้วยเช่นกัน เช่น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (Civil and Commercial Code) บัญญัติให้เป็นหน้าที่ของบิดามารดาที่จะต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์^๗ (Parents are bound to maintain their children... during their minority) บุตรก็มีหน้าที่ต้องอุปการะ

^๕ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๐๘๓/๒๕๔๖ ระหว่าง พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด โจทก์ นาง ส. โจทก์ร่วม นาย ส. จำเลย

^๖ Padilla-Rumbaua v. Rumbaua, G.R. No. 166738

^๗ มาตรา ๑๕๖๔

เลี้ยงดูบิดามารดาเช่นกัน (Children are bound to maintain their parents)^๘ แม้กฎหมายจะไม่ได้กล่าวว่า เป็นเพราะความรัก^๙ แต่ก็เพราะความรู้สึกสามัญของมนุษย์โดยทั่วไปย่อมรักบุคคลในครอบครัว กฎหมายจึงได้บัญญัติรับรองหน้าที่ดังกล่าวไว้ด้วย

สำหรับความสัมพันธ์ฉันสามีภริยาเกิดจากการที่บุคคลสองคนได้ตกลงที่จะใช้ชีวิตร่วมกัน กฎหมายจึงบัญญัติว่าการสมรสจะทำได้ต่อเมื่อชายหญิงยินยอมเป็นสามีภริยากัน^{๑๐} (A marriage can take place only if the man and woman agree to take each other as husband and wife) แม้กฎหมายจะไม่ได้กล่าวไว้ตรง ๆ แต่ก็คือคู่สมรสมีความรักใคร่และประสงค์จะอยู่กินร่วมทุกข์ร่วมสุขด้วยกันนั่นเอง ดังนั้นการจดทะเบียนสมรสกันหลอก ๆ เพื่อหวังประโยชน์ทางการค้าและไม่เคยอยู่กินด้วยกัน^{๑๑} (The deceitful act of registering their marriage which is aimed at business benefits, and they never actually live together.) หรือการจดทะเบียนสมรสเพราะชายตกลงว่าจ้างหญิงให้ตั้งครรภ์บุตรด้วยวิธีการผสมเทียมให้โดยต่างไม่ยินยอมเป็นสามีภริยากันอย่างแท้จริงและไม่ประสงค์ที่จะอยู่กินร่วมกันฉันสามีภริยา^{๑๒} (The marriage registration occurred because the man agreed to hire a woman to conceive a

child through artificial insemination. They do not genuinely consent to being husband and wife and have no desire to live together as husband and wife) จึงไม่ใช่การยินยอมเป็นสามีภริยากัน

นอกเหนือจากเรื่องการสมรสแล้ว ยังมีเรื่องอื่น ๆ ที่ศาลวินิจฉัยเกี่ยวกับเรื่องความรัก เช่น

เหตุยกเว้นความผิด (Ground for Excuse)

การที่ชายพาหญิงหนีไปจากบ้านโดยบิดามารดาหญิงไม่ยินยอม แต่เมื่อได้ความว่า ชายหญิงทั้งสองรักใคร่กันและประสงค์จะสมรสกัน ไม่อาจถือได้ว่าเป็นการพรากและพาไปเพื่อการอนาจารได้^{๑๓} (Since the man and the woman love each other and desire to marry, even the man has taken the woman away from her parents without their consents, it cannot be considered abduction.) แต่แม้หญิงจะรักใคร่ชาย แต่ถ้าทั้งสองไม่มีเจตนาจะสมรสกัน การพาไปย่อมถือได้ว่าเป็นการพาไปเพื่อการอนาจารได้^{๑๔} (Even though the woman may love the man, without mutual intentions to marry, taking her away is considered abducting her for immoral purposes.)

^๘ มาตรา ๑๕๖๓

^๙ แต่คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๖๕/๒๔๙๙ ระหว่าง นาง บ. ในฐานะส่วนตัวและในฐานะผู้แทนโดยชอบธรรมผู้เยาว์ โจทก์ นาย ท. จำเลย วินิจฉัยความตอนหนึ่งว่า “...ตามธรรมดามารดาผู้ให้กำเนิดแก่บุตร ย่อมจะมีความรักในบุตรของตนยิ่งกว่าผู้อื่น...”

^{๑๐} มาตรา ๑๔๕๘

^{๑๑} คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๓๔๑/๒๕๕๕ ระหว่าง นาย ว. กับพวก ผู้ร้อง

^{๑๒} คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๔๔๒/๒๕๕๘ ระหว่าง นาย ช. โจทก์ นางสาว พ. จำเลย

^{๑๓} คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๗/๒๕๒๕ ระหว่าง อัยการประจวบคีรีขันธ์ โจทก์ นาย ส. จำเลย

^{๑๔} คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๒๒/๒๕๒๗ ระหว่าง อัยการกรมอัยการ โจทก์ นางสาว ช. กับพวก โจทก์ร่วม นาย ก. จำเลย

เหตุฟ้องหย่า (Ground for Divorce)

สามีภริยาหมดความรักใคร่ต่อกันแล้ว ทั้งไม่อุปการะส่งเสียเลี้ยงดูกันและกัน เป็นเหตุให้ศาลพิพากษาให้หย่าขาดกันได้^{๑๕} (*The husband and wife have lost all mutual love, with neither providing financial support nor taking care of each other; thus, the court is empowered to grant them a divorce.*)

เหตุบันดาลโทสะ (Ground for Provoke)

จำเลยเห็นผู้ตายกำลังชำเรานาง น. ซึ่งแม่จะไม่ใช่ภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย แต่เกิดบุตรกับจำเลย ๖ คน อยู่กินกันมา ๑๓ ปี จำเลยย่อมมีความรักและหวงแหน เป็นเหตุที่จะอ้างบันดาลโทสะได้^{๑๖} (*Defendant saw the deceased engaged in a sexual relationship with Miss B, his cohabiting partner. Although she was not his legal wife, she bore him six children. They had been living together for 13 years. It was natural for Defendant to have love and mutual care for Miss B. Defendant's excuse of provoking at Deceased was thus entertain.*)

การอยู่กินกันฉันสามีภริยาของคู่รักเพศเดียวกัน (The Cohabitation of Same-Sex Couple)

โจทก์เป็นหญิงจึงไม่สามารถสมรสกับจำเลยซึ่งเป็นหญิงได้ตามกฎหมาย แต่โจทก์ได้ให้จำเลยมาอยู่กินด้วยกัน โดยโจทก์เป็นผู้ประกอบอาชีพเลี้ยงดูจำเลยให้จำเลยจดทะเบียนรับน้องชายของโจทก์เป็นบุตรบุญธรรม จำเลยยอมเปลี่ยนศาสนาให้เป็นศาสนาเดียวกับโจทก์ โจทก์กล่าวว่าจำเลยเป็นเมียโจทก์ แสดงให้เห็นว่าโจทก์จำเลยรักใคร่และอยู่กินกันฉันสามีภริยา “จึงเป็นการชอบด้วยกฎหมายและความยุติธรรมเป็นอย่างยิ่งที่จะให้โจทก์และจำเลยมีส่วนในทรัพย์สินที่พิพาททั้งหมดคนละกึ่งหนึ่ง”^{๑๗} (*Plaintiff was a woman, so she could not legally marry defendant, who was also a woman. However, plaintiff allowed defendant to live with her and supported her financially. Plaintiff had Defendant registered her younger brother as Defendant's adoptive child. Defendant agreed to convert to the same religion as Plaintiff. (These actions) demonstrating that they loved and lived together as a married couple. "Therefore, it was lawful and fair to allocate half of the disputed property to both Plaintiff and Defendant."*)

^{๑๕} คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๐๙/๒๔๙๘ ระหว่าง นาง ข. โจทก์ นาย ส. จำเลย

^{๑๖} คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๔๙/๒๕๑๕ ระหว่าง อัยการจังหวัดลำพูน โจทก์ นาย ศ. จำเลย

^{๑๗} คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๗๒๕/๒๕๓๒ ระหว่าง นางสาว ค. โจทก์ นางสาว ย. จำเลย

วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย : วิธีการตอบและตัวอย่าง

ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามเล็ก) พ.ศ. ๒๕๖๖
วิชากฎหมายแพ่งและพาณิชย์

รวินท์ ชัยภักดิ์รัตกิติ*

คำถามข้อ ๓

ให้อธิบายสาระสำคัญของการโอนสิทธิเรียกร้อง การรับช่วงสิทธิ และการแปลงหนี้

ธงคำตอบข้อ ๓

การโอนสิทธิเรียกร้อง อยู่บนแนวความคิดที่ว่า สิทธิเรียกร้องเป็นทรัพย์สิน จึงสามารถโอนให้แก่กันได้ แต่การโอนสิทธิเรียกร้องก็มีข้อจำกัดว่าถ้าสภาพแห่งหนี้ไม่เปิดช่องหรือมีเจตนาห้ามไว้หรือเกี่ยวข้องกับสิทธิที่จะยึดไม่ได้ก็จะโอนสิทธิเรียกร้องไม่ได้ การโอนสิทธิเรียกร้องต้องทำตามแบบ กล่าวคือ การโอนสิทธิเรียกร้องในหนี้อื่นพึงต้องชำระแก่เจ้าหนี้โดยเฉพาะเจาะจงจะต้องทำเป็นหนังสือระหว่างกันเอง และเพื่อที่จะใช้ยื่นแก่ลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกได้ ยังต้องส่งคำบอกกล่าวหรือจัดให้ลูกหนี้ยินยอมเป็นหนังสือด้วยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ส่วนการโอนสิทธิเรียกร้องในหนี้อื่นพึงต้องชำระตามเขาส่ง เมื่อได้ทำตราสารเป็นคำสั่งขึ้นแล้วสลักหลังไว้ในตราสาร และส่งมอบตราสารนั้นให้แก่ผู้รับโอนไป การโอนก็เป็นอันสำเร็จบริบูรณ์ใช้ยื่นแก่ลูกหนี้และบุคคลภายนอกได้ตามมาตรา ๓๐๙ ผลแห่งการโอนสิทธิเรียกร้องทำให้ผู้รับโอนเข้ามาเป็นเจ้าหนี้แทนผู้โอน ผู้รับโอนจึงได้สิทธิอย่างเดียวกับผู้โอน ทั้งประกันแห่งหนี้ก็นับรวมทั้งบุริมสิทธิก็ตกไปยังผู้รับโอนด้วยตามมาตรา ๓๐๕

การรับช่วงสิทธิ เป็นเรื่องบุคคลภายนอกเข้ามาชำระหนี้แทนลูกหนี้ บุคคลภายนอกย่อมรับช่วงสิทธิจากเจ้าหนี้เดิมโดยผลของกฎหมาย แต่หนี้เดิมหาได้

ระงับไปไม่ หนี้เดิมรวมทั้งอุปกรณ์คือประกันแห่งหนี้ทั้งหลายนั้นยังคงผูกพันลูกหนี้เดิม เพียงแต่เปลี่ยนตัวเจ้าหนี้เข้ามาใหม่ การรับช่วงสิทธิไม่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ ผลแห่งการรับช่วงสิทธินั้นบุคคลผู้รับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ชอบที่จะใช้สิทธิทั้งหลายบรรดาที่เจ้าหนี้มีอยู่โดยมูลหนี้รวมทั้งประกันแห่งหนี้นั้นได้ในนามของตนเองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๖

การแปลงหนี้ใหม่ เป็นสัญญาที่คู่กรณีผู้เกี่ยวข้องได้ตกลงกันเปลี่ยนสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญของหนี้ โดยมีวัตถุประสงค์จะระงับหนี้เก่าและก่อหนี้ใหม่ขึ้นผูกพันต่อไป จึงจัดเข้าอยู่ในจำพวกเหตุที่ทำให้หนี้ระงับ การแปลงหนี้ใหม่โดยการเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๔๙ วรรคสาม ให้บังคับด้วยบทบัญญัติว่าด้วยโอนสิทธิเรียกร้อง ดังนั้น ผู้เกี่ยวข้องในการแปลงหนี้ใหม่เพียงแต่ทำสัญญาโอนกันระหว่างเจ้าหนี้กับผู้รับโอนก็เพียงพอ แต่จะต้องมีการบอกกล่าวไปยังลูกหนี้หรือให้ลูกหนี้ยินยอมด้วย ทั้งจะต้องทำตามแบบที่บังคับไว้ในมาตรา ๓๐๖ และต้องอยู่ในข้อจำกัดห้ามเหมือนอย่างการโอนสิทธิเรียกร้อง

หมายเหตุ

๑. ปกติแล้วข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษานสนามเล็ก จะมีข้อสอบบรรยายหรือข้อสอบทฤษฎี วิชากฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จำนวน ๑ ข้อ ส่วนข้อสอบอัยการ ผู้ช่วยสนามเล็กก็จะมีข้อสอบประเภทนี้จำนวน ๑ ข้อ

* อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด, อนุกรรมการพิจารณามาตรฐานการศึกษา เนติบัณฑิตยสภา

เช่นกัน แต่มักจะเป็นวิชากฎหมายอาญา โดยที่การสอบ ทั้งสองสนามนั้นใช้วิชาสอบแตกต่างกัน ก็อาจจะเนื่อง มาจากเนื้อหาการทำงานส่วนใหญ่ของผู้พิพากษาและ พนักงานอัยการนั้นแตกต่างกันบ้างบางประการ กล่าว คือผู้พิพากษาอาจจะต้องรับผิดชอบคดีแพ่งมากกว่าคดี อาญา ส่วนพนักงานอัยการก็อาจต้องรับผิดชอบคดี อาญา มากกว่าคดีแพ่ง^๑ โดยการอธิบายสาระสำคัญของ หลักกฎหมายดังกล่าวให้ได้คะแนนดี ผู้เข้าสอบจะต้อง จำหลักกฎหมายหรือบทบัญญัติให้ได้ รวมทั้งเข้าใจ ความหมายของหลักกฎหมายดังกล่าวด้วยถึงจะ สามารถอธิบายหรือตอบคำถามได้

๒. บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับ “การโอนสิทธิ เรียกร้อง” อยู่ใน “หมวด ๔ โอนสิทธิเรียกร้อง” มาตรา ๓๐๓ ถึงมาตรา ๓๑๓ เช่น

มาตรา ๓๐๓ บัญญัติว่า “สิทธิเรียกร้องนั้น ท่านว่าจะพึงโอนกันได้ เว้นไว้แต่สภาพแห่งสิทธินั้นเอง จะไม่เปิดช่องให้โอนกันได้

ความที่กล่าวมานี้ย่อมไม่ใช่บังคับ หากคู่กรณีได้ แสดงเจตนาเป็นอย่างอื่น การแสดงเจตนาเช่นว่านี้ ท่านห้ามมิให้ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกผู้กระทำการโดยสุจริต”

มาตรา ๓๐๖ บัญญัติว่า “การโอนหนี้อันจะพึง ต้องชำระแก่เจ้าหนี้คนหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจงนั้น ถ้า ไม่ทำเป็นหนังสือ ท่านว่าไม่สมบูรณ์ อนึ่งการโอนหนี้ นั้น ท่านว่าจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ลูกหนี้หรือบุคคลภายนอก ได้แต่เมื่อได้บอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้หรือลูกหนี้ จะได้ยินยอมด้วยในการโอนนั้น คำบอกกล่าวหรือความ ยินยอมเช่นว่านี้ท่านว่าต้องทำเป็นหนังสือ

ถ้าลูกหนี้ทำให้พอแก่ใจผู้โอนด้วยการใช้เงิน หรือ ด้วยประการอื่นเสียแต่ก่อนได้รับบอกกล่าว หรือก่อน ได้ตกลงให้โอนไซ้ ลูกหนี้นั้นก็พ้นอันหลุดพ้นจากหนี้”

มาตรา ๓๐๘ บัญญัติว่า “ถ้าลูกหนี้ได้ให้ความ ยินยอมดังกล่าวมาในมาตรา ๓๐๖ โดยมิได้อัดอ้อน ท่านว่าจะยกข้อต่อสู้ที่มีต่อผู้โอนขึ้นต่อสู้ผู้รับโอนนั้นหา ได้ไม่ แต่ถ้าเพื่อจะระงับหนี้นั้นลูกหนี้ได้ใช้เงินให้แก่ ผู้โอนไปไซ้ ลูกหนี้จะเรียกคืนเงินนั้นก็ได้ หรือถ้าเพื่อ การเช่นกล่าวมานั้น ลูกหนี้รับภาระเป็นหนี้อย่างใด อย่างหนึ่งขึ้นใหม่ต่อผู้โอน จะถือเสมือนหนึ่งว่าหนี้ นั้น มิได้ก่อขึ้นเลยก็ได้

ถ้าลูกหนี้เป็นแต่ได้รับคำบอกกล่าวการโอน ท่าน ว่าลูกหนี้มีข้อต่อสู้ผู้โอนก่อนเวลาที่ได้รับคำบอกกล่าว นั้นฉันใด ก็จักยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้แก่ผู้รับโอนได้ฉันนั้น ถ้าลูกหนี้มีสิทธิเรียกร้องจากผู้โอน แต่สิทธินั้นยังไม่ถึง กำหนดในเวลาบอกกล่าวไซ้ ท่านว่าจะเอาสิทธิเรียกร ้องนั้นมาหักกลบลบกันก็ได้ หากว่าสิทธินั้นจะได้ถึง กำหนดไม่ช้ากว่าเวลาถึงกำหนดแห่งสิทธิเรียกร้องอัน ได้โอนไปนั้น”

๓. บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับ “การรับช่วงสิทธิ” อยู่ใน “ส่วนที่ ๒ การรับช่วงสิทธิ” มาตรา ๒๒๖ ถึง มาตรา ๓๓๒ เช่น

มาตรา ๒๒๖ บัญญัติว่า “บุคคลผู้รับช่วงสิทธิของ เจ้าหนี้ ชอบที่จะใช้สิทธิทั้งหลายบรรดาที่เจ้าหนี้มีอยู่ โดยมูลหนี้ รวมทั้งประกันแห่งหนี้นั้นได้ในนามของ ตนเอง

ช่วงทรัพย์ ได้แก่เอาทรัพย์สินอันหนึ่งเข้าแทนที่ ทรัพย์สินอีกอันหนึ่ง ในฐานะนิตินัยอย่างเดียวกันกับ ทรัพย์สินอันก่อน”

มาตรา ๒๒๗ บัญญัติว่า “เมื่อเจ้าหนี้ได้รับค่า สินใหม่ทดแทนความเสียหายเต็มตามราคาทรัพย์สินหรือ สิทธิซึ่งเป็นวัตถุแห่งหนี้แล้ว ท่านว่าลูกหนี้อย่อมเข้าสู่ ฐานะเป็นผู้รับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้อันเกี่ยวกับทรัพย์สิน หรือสิทธินั้น ๆ ด้วยอำนาจกฎหมาย”

^๑ เว้นแต่ผู้พิพากษาหรือพนักงานอัยการนั้นจะประจำอยู่ในสำนักงานหรือแผนกที่รับผิดชอบคดีเฉพาะด้าน เช่น ผู้พิพากษา แผนกคดีอาญา หรือพนักงานอัยการ สำนักงานคดีแพ่ง เป็นต้น

มาตรา ๒๒๘ บัญญัติว่า “ถ้าพฤติการณ์ซึ่งทำให้ การชำระหนี้เป็นอันพั่ววิสัยนั้น เป็นผลให้ลูกหนี้ได้มา ซึ่งของแทนที่ดี หรือได้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน เพื่อทรัพย์สินอันจะพึงได้แก่ตนนั้นก็ดี ท่านว่าเจ้าหนี้ จะเรียกให้ส่งมอบของแทนที่ได้รับไว้หรือจะเข้าเรียก เอาค่าสินไหมทดแทนเสียเองก็ได้”

ถ้าเจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพราะ การไม่ชำระหนี้ และถ้าใช้สิทธินั้นดังได้ระบุไว้ในวรรค ต้นไซ้ร้ ค่าสินไหมทดแทนอันจะพึงใช้แก่เจ้าหนี้ นั้น ย่อมลดจำนวนลงเพียงเสมอราคาแห่งของแทนซึ่ง ลูกหนี้ได้รับไว้ หรือเสมอจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ ลูกหนี้จะเรียกร้องได้นั้น”

๔. บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับ “การแปลงหนี้ใหม่” อยู่ใน “ส่วนที่ ๔ แปลงหนี้ใหม่” มาตรา ๓๔๙ ถึงมาตรา ๓๕๒ ได้แก่

มาตรา ๓๔๙ บัญญัติว่า “เมื่อคู่กรณี ที่เกี่ยวข้องได้ทำสัญญาเปลี่ยนสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญ แห่งหนี้ไซ้ร้ ท่านว่าหนี้นั้นเป็นอันระงับสิ้นไปด้วยแปลง หนี้ใหม่”

ถ้าทำหนี้มีเงื่อนไขให้กลายเป็นหนี้ปราศจาก เงื่อนไขก็ดี เพิ่มเติมเงื่อนไขเข้าในหนี้อันปราศจาก เงื่อนไขก็ดี เปลี่ยนเงื่อนไขก็ดี ท่านถือว่าเป็นอันเปลี่ยน สิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้ นั้น

ถ้าแปลงหนี้ใหม่ด้วยเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ ท่านให้ บังคับด้วยบทบัญญัติทั้งหลายแห่งประมวลกฎหมายนี้ ว่าด้วยโอนสิทธิเรียกร้อง”

มาตรา ๓๕๐ บัญญัติว่า “แปลงหนี้ใหม่ด้วย เปลี่ยนตัวลูกหนี้ นั้น จะทำเป็นสัญญาระหว่างเจ้าหนี้ กับลูกหนี้คนใหม่ก็ได้ แต่จะทำโดยขึ้นใจลูกหนี้เดิม หาได้ไม่”

มาตรา ๓๕๑ บัญญัติว่า “ถ้าหนี้อันจะพึงเกิดขึ้น เพราะแปลงหนี้ใหม่นั้นมิได้เกิดมีขึ้นก็ดี ได้ยกเลิกเสีย เพราะมูลแห่งหนี้ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเพราะเหตุ อย่างใดอย่างหนึ่งอันมิรู้ถึงคู่กรณีก็ดี ท่านว่าหนี้เดิมนั้น ก็ยังหาระงับสิ้นไปไม่”

มาตรา ๓๕๒ บัญญัติว่า “คู่กรณีในการแปลงหนี้ ใหม่อาจโอนสิทธิจำนำหรือจำนองที่ได้ให้ไว้เป็นประกัน หนี้เดิมนั้นไปเป็นประกันหนี้รายใหม่ได้ เพียงเท่าที่เป็น ประกันวัตถุแห่งหนี้เดิม แต่หลักประกันเช่นว่านี้ ถ้า บุคคลภายนอกเป็นผู้ให้ไว้ไซ้ร้ ท่านว่าจำต้องได้รับความ ยินยอมของบุคคลภายนอกนั้นด้วยจึงโอนได้”

เคล็ด (ไม่) ลับ

คำถามข้อนี้เป็นข้อสอบบรรยายหรือทฤษฎีที่ให้ ผู้เข้าสอบอธิบายสาระสำคัญของหลักกฎหมายจำนวน ๓ หลักด้วยกัน ได้แก่ การโอนสิทธิเรียกร้อง การรับ ช่วงสิทธิ และการแปลงหนี้ ข้างต้น โดยบางกรณีข้อสอบ บรรยายอาจให้ผู้เข้าสอบอธิบายหลักกฎหมาย ซึ่งมี พื้นฐานมาจากหลักกฎหมายต่างประเทศ ผู้เข้าสอบก็ ควรจะอธิบายถึงที่มาที่ไปหรือใส่คำศัพท์ภาษาอังกฤษ หรือภาษาลาตินเข้าไปด้วยก็อาจได้คะแนนดียิ่งขึ้น เช่น หลักความรับผิดโดยเคร่งครัด (Strict liability) หรือ หลักสัญญาต้องเป็นสัญญา (pacta sunt servanda) เป็นต้น นอกจากนั้น ข้อสอบบรรยายบางข้ออาจให้ ผู้เข้าสอบเปรียบเทียบหลักกฎหมายสองหลักหรือ มากกว่านั้นที่ใกล้เคียงกัน เช่น บังคับกับจำเป็น หรือ งดเว้นกับละเว้น ก็เป็นได้ ผู้เข้าสอบก็ต้องจำและเข้าใจ ว่าหลักกฎหมายดังกล่าวมีสาระสำคัญที่เหมือนและ แตกต่างกันเช่นใด รวมทั้งอย่าลืมอ่านและทบทวน ข้อสอบเก่ากันนะครับ

สิทธิประโยชน์โดยใช้กลอุบายหรือฉ้อโกง**

สกุลยุช หอพิบูลสุข*

ปัญหาว่าการกระทำใดเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ โดยใช้กลอุบาย การกระทำใดเป็นความผิดฐานฉ้อโกง เป็นปัญหาที่ถกกันในระหว่างเพื่อนร่วมงานได้ไม่เป็นที่ สิ้นสุด จึงขอเสนอข้อเท็จจริงเพื่อชวนถกเถียง ๒ เรื่อง ดังนี้

๑ ข้อเท็จจริงได้ความว่า นาย ก. เป็นลูกจ้างของบริษัทฯ ผู้เสียหายมีหน้าที่เสนอขายสินค้าจำพวก เครื่องใช้ไฟฟ้าให้กับลูกค้าทั่วไป ก่อนเกิดเหตุ นาย ก. ตกกลางขายโทรทัศน์จำนวน ๑ เครื่องให้กับนาย บี จากนั้น นาย ก. ได้ทำใบสั่งซื้อโทรทัศน์เท็จแสดงต่อบริษัทฯ ผู้เสียหายว่า นาย เอ ซึ่งมีบ้านอยู่ที่เขตบางพลัด ประสงค์จะซื้อโทรทัศน์จำนวน ๑ เครื่อง แต่ให้ส่งสินค้า ไปที่บ้านของนาย บี ซึ่งอยู่ที่เขตพระนคร ผู้เสียหาย หลงเชื่อว่าเป็นความจริง จึงได้สั่งให้ฝ่ายจัดส่งเบิกสินค้า และส่งโทรทัศน์ไปยังบ้านของนาย บี เมื่อนาย บี ได้รับ โทรทัศน์ จึงชำระราคาให้แก่ นาย ก. ต่อมาบริษัทฯ ผู้เสียหายได้ทวงถามราคาโทรทัศน์จากนาย เอ นาย เอ ปฏิเสธว่าไม่เคยสั่งซื้อโทรทัศน์จากบริษัทฯ ผู้เสียหาย บริษัทฯ ผู้เสียหายตรวจสอบทราบว่า นาย ก. ทำเอกสาร เท็จหลอกลวงจนได้โทรทัศน์ไปขายให้นาย บี จึงได้ร้อง ทุกข์ให้ดำเนินคดีกับนาย ก. ฐานฉ้อโกง

๒ ข้อเท็จจริงได้ความว่า นาย ก. เข้าไปใน ซูเปอร์มาร์เก็ตของผู้เสียหาย และได้ตัดเนื้อไก่ใส่ ถุงพลาสติกนำไปให้ลูกจ้างของผู้เสียหายชั่งและคำนวณ ราคา จากนั้นลูกจ้างของผู้เสียหายได้ติดป้ายแสดง น้ำหนักและราคาบนถุงดังกล่าว ต่อมา นาย ก. เปิดถุง นำเนื้อไก่ใส่เพิ่มลงในถุง และนำเนื้อไก่ในถุงที่ติดราคา แล้ว ไปชำระเงินกับแคชเชียร์ของผู้เสียหาย ทำให้

นาย ก. ได้เนื้อไก่ไปเกินกว่าราคาที่ชำระ และเดินออก จากซูเปอร์มาร์เก็ตของผู้เสียหายไป ผู้เสียหายจึงได้ ไปร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีกับนาย ก. ฐานฉ้อโกง

จากตัวอย่างข้างต้น คำถามว่า การกระทำของ นาย ก. ทั้งสองตัวอย่างเป็นความผิดฐานลักทรัพย์หรือ ฉ้อโกง

จิตติ ดิงศรัทิตย์ กล่าวว่า “จะเป็นหรือฉ้อโกงหรือ ลักทรัพย์โดยใช้กลอุบายอยู่ที่หลอกล่อการหลอกลวงหรือ หลอกล่อการครอบครองแล้วเลยเอาทรัพย์สินไปไม่คิดจะ คืน”^๑ จึงขอให้ลองเปรียบเทียบคำพิพากษาศาลฎีกา ๔ ฉบับนี้

๑ จำเลยทั้งสามกับ ย. ทำที่ซื้อเสื้อผ้าจากโจทก์ร่วม โดยหลอกล่อให้โจทก์ร่วมขนผ้าขึ้นรถแล้วบอกว่าจะ ชำระค่าผ้าก่อน ๒๐,๐๐๐ บาท ส่วนที่เหลือให้ตามไป เก็บจาก ย. เมื่อบุตรสาวของโจทก์ร่วมร้องให้ภริยาของ โจทก์ร่วมเข้าไปดูแลบุตรสาวภายในร้าน จำเลยทั้งสาม กับ ย. ก็พากันนำรถบรรทุกผ้าออกไปจากร้านทันที จำเลยทั้งสามกับ ย. มีเจตนาทุจริตหลอกลวงให้โจทก์ ร่วมหลงเชื่อว่าจะซื้อผ้ามาแต่ต้นด้วยการวางแผนการ เป็นขั้นตอนและไม่มีเจตนาจะใช้ราคาผ้าเลย จึงเป็น ความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกง (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๓๓/๒๕๔๖)

๒ การที่จำเลยซึ่งเป็นลูกจ้างของผู้เสียหาย เปลี่ยนเอาป้ายราคาคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะของกลางซึ่งติดราคา ๑,๗๕๕ บาท ออก แล้วนำป้ายราคาคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะติด ราคา ๑๓๔ บาท มาติดแทน แล้วมอบให้พวกของจำเลย นำไปชำระราคาแก่พนักงานเก็บเงินของผู้เสียหาย มิใช่ จำเลยเอาคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะของกลางไปโดยพลการโดย

* อัยการพิเศษฝ่ายคดีกิจการอัยการสูงสุด ๑

** บทความนี้เป็นความเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ไม่ผูกพันหน่วยงานที่ผู้เขียนสังกัดต้องเห็นตาม

^๑ หมายเหตุท้ายคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๒๕๘๑/๒๕๒๙

ทุจริต จึงไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ หากแต่เป็นการ หลอกหลวงพนักงานเก็บเงินของผู้เสียหายโดยทุจริต โดย แสดงข้อความอันเป็นเท็จว่า ราคาคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ ของกลางมีราคา ๑๓๔ บาท พนักงานเก็บเงินของผู้เสียหาย หลงเชื่อยินยอมมอบคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะของกลางให้จำเลย โดยรับเงินจากจำเลยไว้เพียง ๑๓๔ บาท การกระทำ ของจำเลยดังกล่าวเป็นการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ อยู่ในตัว และจำเลยกระทำโดยมีเจตนาหลอกหลวง พนักงานเก็บเงินของผู้เสียหายให้ยินยอมมอบคอมพิวเตอร์ ตั้งโต๊ะของกลางให้จำเลยแล้ว จึงเป็นความผิดฐาน ฉ้อโกง (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๘๙๒/๒๕๔๒)

๓ จำเลยเป็นพนักงานขายของผู้เสียหาย มีหน้าที่ เสนอขายสินค้าให้ลูกค้าต่างจังหวัดแล้วนำไปส่งสินค้า มาให้แก่ผู้เสียหายออกใบเสนอราคาจัดส่งสินค้าโดย พนักงานคนอื่นไปส่งให้แก่ลูกค้า หลังจากนั้นจำเลย มีหน้าที่เก็บเงินสดหรือเช็คจากลูกค้าต่างจังหวัดที่ จำเลยเสนอขายสินค้านำส่งผู้เสียหาย การที่จำเลยอ้าง ว่าร้าน ร. สั่งซื้อสินค้าและต้องการด่วน จำเลยขอรับ สินค้าไปส่งเอง ทั้งที่ความจริงร้าน ร. ไม่ได้สั่งซื้อ จำเลย ไม่ได้นำสินค้าไปส่งให้ และไม่ปรากฏว่าจำเลยไปขาย สินค้าให้แก่ใคร สินค้าเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้เสียหาย เมื่อ จำเลยประสงค์ต่อผลเอาสินค้าของผู้เสียหายไปตั้งแต่ แรก แสดงว่าเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดย ชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น อันเป็นการ แย่งกรรมสิทธิ์ทรัพย์ของผู้เสียหาย โดยผู้เสียหายไม่ได้ อนุญาตให้กระทำได้ แล้วจำเลยพาทรัพย์เคลื่อนที่ไป การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๖๙๘/๒๕๕๔)

๔ จำเลยมีเจตนาทุจริตที่จะเอาสุราต่างประเทศ ของผู้เสียหายไปตั้งแต่ต้น การที่จำเลยเอาสุรา ต่างประเทศใส่ในลังน้ำปลาแล้วนำไปชำระเงินกับ พนักงานแคชเชียร์ของผู้เสียหายเท่ากับราคาน้ำปลา เป็นเพียงกลอุบายของจำเลยเพื่อเอาสุราต่างประเทศ ของผู้เสียหายไปโดยทุจริตเท่านั้น โดยพนักงาน

แคชเชียร์ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้เสียหายมิได้มีเจตนา ส่งมอบการครอบครองสุราต่างประเทศให้แก่จำเลย การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๙๓๕/๒๕๕๓)

เมื่อพิจารณาคำพิพากษาศาลฎีกา ๒ ฉบับแรก เปรียบเทียบกับคำพิพากษาศาลฎีกา ๒ ฉบับหลัง พอจะสรุปได้หรือไม่ว่า ความผิดฐานฉ้อโกง ต้องมีการ หลอกหลวง/หลงเชื่อ/และโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์ที่ ถูกหลอก (ถ้าเป็นทรัพย์อื่น ที่ไม่ใช่ทรัพย์ที่ถูกหลอก เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๙๓๕/๒๕๕๓) ดังนั้น การหลอกซื้อของ (เฉพาะสิ่ง เฉพาะอย่าง) และไม่จ่ายเงิน หรือจ่ายต่ำกว่าความจริง จึงเป็นความผิดฐานฉ้อโกง ส่วนความผิดฐานลักทรัพย์ โดยใช้กลอุบาย เป็นการหลอกเอาทรัพย์อื่นไปการ ครอบครองแล้วเอาทรัพย์ไปไม่คิดจะคืน

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนมีความเห็นส่วนตัวว่า การกระทำของนาย ก. ในตัวอย่างแรก น่าจะเป็นความ ผิดฐานลักทรัพย์ (นายจ้าง) โดยใช้กลอุบาย เพราะไม่ได้ หลอกให้บริษัทผู้เสียหาย (ซึ่งเป็นนายจ้าง) โอน กรรมสิทธิ์ในโทรทัศน์ให้แก่ตน แต่หลอกเอาการครอบครอง จากบริษัทฯ ผู้เสียหาย ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๖๙๘/๒๕๕๔ ส่วนตัวอย่างที่ ๒ น่าจะเป็นความ ผิดฐานฉ้อโกง เพราะเป็นการหลอกซื้อเนื้อไก่ในราคา ต่ำกว่าความจริง ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๘๙๒/ ๒๕๔๒ เมื่ออ่านแล้ว ท่านผู้อ่านมีข้อถกเถียงอย่างไร

มุมมองข่าว

ปรเมศวร์ อินทรชุมนุม*

สวัสดิ์ศรีรับ สมาชิกจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาและผู้อ่านทุกท่าน

ด้วยเนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ จะดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภาที่จะครบวาระ ๔ ปี ในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ และต้องดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภา ตามข้อบังคับเนติบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๐๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๒๘ และข้อ ๓๓ ซึ่งเลือกตั้งจากบุคคล ๔ ประเภท เป็นสามัญสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี ประเภทละ ๕ คน คือ (๑) ข้าราชการตุลาการ (๒) ข้าราชการอัยการ (๓) ทนายความ (๔) บุคคลอื่นนอกจาก (๑) (๒) (๓)

กำหนดรับสมัครตั้งแต่วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ในวันเวลาราชการ ทั้งนี้ สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ www.thethaibar.or.th หรือสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ แผนกทะเบียนสมาชิกและทนายความ โทร. ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๒๒ ครับ

ประกาศคณะกรรมการดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๖๗

เรื่อง วิธีการรับสมัคร บุคคลที่สมควรได้รับเลือกเป็นกรรมการเนติบัณฑิตยสภา

ด้วยเนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ จะดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภาที่จะครบวาระ ๔ ปี ในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ และต้องดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภา ตามข้อบังคับเนติบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๐๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๒๘ และข้อ ๓๓ ซึ่งเลือกตั้งจากบุคคล ๔ ประเภท เป็นสามัญสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี ประเภทละ ๕ คน คือ (๑) ข้าราชการตุลาการ (๒) ข้าราชการอัยการ (๓) ทนายความ (๔) บุคคลอื่นนอกจาก (๑) (๒) (๓)

เพื่อให้การเลือกตั้งคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภาเป็นไปตามกฎหมาย คณะกรรมการดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ จึงออกประกาศนี้ไว้เพื่อรับสมัครตรวจสอบประวัติ คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้าม รวมทั้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับเลือกตั้ง ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ดำเนินการรับสมัครสามัญสมาชิกผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับเลือกตั้งจากบุคคล ๔ ประเภท และเป็นสามัญสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี คือ (๑) ข้าราชการตุลาการ (๒) ข้าราชการอัยการ (๓) ทนายความ (๔) บุคคลอื่น ตั้งแต่วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๗ ถึงวันพฤหัสบดีที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ในวันเวลาราชการ

ข้อ ๒ ผู้ประสงค์สมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการเนติบัณฑิตยสภาให้ยื่นใบสมัครตามแบบท้ายประกาศนี้ ณ ที่ทำการเนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ พร้อมเอกสารประกอบการรับสมัคร ดังนี้

- (๑) รูปถ่าย สวมครุยเนติบัณฑิต หรือชุดข้าราชการ หรือชุดสุทสุทสากล ขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๑ รูป (ถ่ายไม่เกิน ๖ เดือน นับถึงวันรับสมัคร)
- (๒) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน ๑ ฉบับ พร้อมลงลายมือชื่อรับรองสำเนาถูกต้อง
- (๓) สำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน ๑ ฉบับ พร้อมลงลายมือชื่อรับรองสำเนาถูกต้อง
- (๔) สำเนาวุฒิการศึกษาหรือหลักฐานรับรองว่าจบเนติบัณฑิต จากสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

* กรรมการเนติบัณฑิตยสภา, ประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภา, ประธานคณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย, อัยการอาวุโส สำนักงานการสอบสวน สำนักงานอัยการสูงสุด

ข้อ ๓ คณะกรรมการดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ จะทำการส่งบัตรเลือกตั้งไปยังสมาชิก สมาชิกทั้ง ๔ ประเภท ในวันจันทร์ที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗ โดยให้สมาชิกใช้สิทธิเลือกตั้งและส่งบัตรเลือกตั้งกลับมายัง เนติบัณฑิตยสภา ภายในวันศุกร์ที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา

ข้อ ๔ การนับคะแนนเลือกตั้งในวันเสาร์ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา เป็นต้นไป ณ เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

ข้อ ๕ คณะกรรมการดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ จะทำการตรวจสอบคุณสมบัติ ผู้ได้รับเลือกตั้งในภายหลัง

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

เลือกตั้ง

คณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภา พ.ศ.2567

-

มกราคม
วันอังคารที่ 2 มกราคม-วันอังคารที่ 30 มกราคม 2567
ปิดประกาศดำเนินการรับสมัครสมาชิก
ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งฯ
-

มกราคม-กุมภาพันธ์
วันพุธที่ 31 มกราคม-วันพฤหัสบดีที่ 29 กุมภาพันธ์ 2567
เปิดรับสมัคร สมาชิกสมาชิกผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งฯ
-

มิถุนายน
วันพุธที่ 19 มิถุนายน 2567
ยื่นสถานะสมาชิกผู้มีสิทธิเลือกตั้งฯ
(ประชุมครั้งที่ 1056 วันพุธที่ 19 มิถุนายน 2567)
-

กรกฎาคม
วันจันทร์ที่ 1 กรกฎาคม 2567
ส่งบัตรเลือกตั้งไปยังสมาชิก 4 ประเภท
-

สิงหาคม
ส่งบัตรเลือกตั้งกลับมายังเนติบัณฑิตยสภา
ภายในวันศุกร์ที่ 30 สิงหาคม 2567
เวลา 16.30 นาฬิกา
-

สิงหาคม
วันเสาร์ที่ 31 สิงหาคม 2567
การนับคะแนน ตั้งแต่เวลา 09.30 นาฬิกา จนกว่าจะแล้วเสร็จ

เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ แผนกทะเบียนสมาชิกและทนายความ กองกลาง โทร.02-887-6822

แผนกคำพิพากษาฎีกาและวารสาร

สั่งจองหนังสือคำพิพากษาฎีกาและนิตยสารบทบัญญัติออนไลน์ (<https://publication.thethaibar.or.th/deka>)

➔ เปิดสั่งจองหนังสือคำพิพากษาฎีกา ประจำปี ๒๕๖๖ ตั้งแต่วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

➔ เปิดสั่งจองนิตยสารบทบัญญัติ เล่มที่ ๘๐ ประจำปี ๒๕๖๗ ตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๗ เป็นต้นไป

สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ แผนกคำพิพากษาฎีกาและวารสาร โทร. ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๑๒ หรือ ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๐๑ - ๗ ต่อ ๑๐๕

ข่าว เติบตันทิตยสภา

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
ทรงเป็นประธานประกอบพิธีเบิกเนตรพระนิรโรคันตราย (จำลอง)

พระประจำเนติบัณฑิตยสภา

วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๖.๑๙ น. สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เสด็จออกหน้าพระอุโบสถ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม เพื่อทรงเป็นประธานประกอบพิธีเบิกเนตรพระนิรโรคันตราย (จำลอง) พระประจำเนติบัณฑิตยสภา ในการนี้ นางอโนชา ชีวิตโสภณ ประธานศาลฎีกา ในฐานะนายกเนติบัณฑิตยสภา นางสุวิชา นาควัชระ อุปนายกเนติบัณฑิตยสภา คนที่ ๑ นางสาวปิยกุล บุญเพิ่ม อธิบดีประธานศาลฎีกาและอดีตนายกเนติบัณฑิตยสภา นายชาติ สวรรณิน เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา ว่าที่ร้อยตรี ดร.ถวัลย์ รุยาพร รองเลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา นายสมชาย จุลนิตี นายประเสริฐ เสียงสุทิวังค์ รองเลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา นายนรินทร์ ตั้งศรีโพธิ์จรณ์ เทรญญิก นายทองธาร เหลืองเรืองรอง ปฎิคมศาสตราจารย์พิเศษอรุณพล ใหญ่สว่าง ประธานคณะกรรมการดำเนินการจัดสร้างพระนิรโรคันตราย พระประจำเนติบัณฑิตยสภา นายเอื้อน ขุนแก้ว กรรมการฝ่ายต่างประเทศ นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ นายสุชาติ ธรรมมาพิทักษ์กุล กรรมการเนติบัณฑิตยสภา พร้อมด้วยคณะกรรมการดำเนินการจัดสร้างพระนิรโรคันตราย (จำลอง) พระประจำเนติบัณฑิตยสภา อาทิต นายสัตยา อรุณธารี นายจรูญพงศ์ อินทจาร นายสมศักดิ์ อัจฉกุล นายทีปกร โกมลพันธ์พร ข้าราชการตุลาการ ข้าราชการอัยการ พนักงานเนติบัณฑิตยสภา และประชาชนทั่วไป เข้าร่วมพิธี

สำหรับวัตถุประสงค์ในการจัดสร้างพระนิรโรคันตราย (จำลอง) พระประจำเนติบัณฑิตยสภา นั้น เนื่องจากเนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีอายุครบ ๑๑๐ ปี เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๗ ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีพระราชดำริจัดตั้งเนติบัณฑิตยสภา พร้อมพระราชทานข้อบังคับเนติบัณฑิตยสภา และทรงรับเนติบัณฑิตยสภาไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๕๗ และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเมื่อครั้งดำรงพระอิสริยยศที่ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้เสด็จฯ ไปทรงเปิดเนติบัณฑิตยสภา เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๔ ประกอบกับเนติบัณฑิตยสภา ยังไม่มีพระพุทธรูปประจำเนติบัณฑิตยสภา คณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภาจึงได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จัดสร้างพระนิรโรคันตราย (จำลอง) เพื่อเป็นพระพุทธรูปประจำเนติบัณฑิตยสภา มีพุทธลักษณะเป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ ขนาดหน้าตักกว้าง ๖๖.๖๖ เซนติเมตร เนื้อสำริด มีน้ำหนักเป็นมนุษย์อยู่ ๒ ข้าง เพื่อเป็นอนุสรณ์และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ให้กำเนิดเนติบัณฑิตยสภา และเพื่อเป็นสิริมงคลและสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจแก่บุคลากรของเนติบัณฑิตยสภา นักศึกษากฎหมาย และประชาชนโดยทั่วกัน

บรรณาธิการกลาง

วันทนายความ มีความเป็นมายาวนานตั้งแต่อดีต เริ่มจากในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ทนายความทั้งรุ่นอาวุโสและรุ่นหนุ่มสาวในขณะนั้น มีแนวความคิดริเริ่มต้องการให้วิชาชีพทนายความ ครมมีสถาบันที่เป็นตัวแทนของวิชาชีพทนายความ และเป็นอิสระควบคุมดูแลกันเองจึงได้ประชุมกันก่อตั้งสมาคมทนายความแห่งประเทศไทยขึ้น โดยจดทะเบียนก่อตั้ง เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๐ ต่อมา สมาคมทนายความแห่งประเทศไทยได้ร่วมกันใช้ความเพียรพยายามเรียกร้องและผลักดันร่างกฎหมายพระราชบัญญัติทนายความเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๘ จึงประสบผลสำเร็จออกประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๘ และมีผลบังคับใช้มาจนถึงปัจจุบันนี้ การประกาศใช้ดังกล่าวทำให้ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ของทุกปี จึงถือเป็น “วันทนายความ”

จุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ บทความ เนื่องจากปก เสนอเรื่อง “๒๐ กุมภาพันธ์ วันทนายความ”, โดย ว่าที่ร้อยตรี ดร.ถวัลย์ รุยาพร กล่าวถึง ความเป็นมาและวิวัฒนาการของทนายความไทย, บทความ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง “ข้อกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า” โดย มนต์รี ธีระรังษี กล่าวถึง กรณีกรม ก. ขอหาหรือว่าจะสามารถพิจารณาอนุญาตให้ผู้ที่เป็นสมาชิกชุมนุมสหกรณ์ ข. จำกัด สมาชิกชุมนุมสหกรณ์ จำกัด สมาชิกสมาคม ค. และเกษตรกรหรือผู้ประกอบการผู้เลี้ยงโคนม ใช้เฉพาะเครื่องหมายการค้า ส. เท่านั้น โดยไม่รวมถึงระบบบริหารจัดการเครื่องหมายการค้า ส. ได้หรือไม่ ฯลฯ, บทความ เจาะฎีกาเด่น เสนอเรื่อง “ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องตามคำพิพากษามาจากโจทก์เดิม ต้องห้ามฟ้องซ้ำ เพราะถือเป็นคู่ความเดียวกันในคดีก่อน” โดย รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์, มนต์ชัย ชนิทรลีลา และ กรกช พุทธพิทักษ์กุล กล่าวถึง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๖๕๐/๒๕๖๕, บทความ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย เสนอเรื่อง “Law is All Around : Law and Love โดย มณฑล อรรถบดินกุล กล่าวถึง ความหมายของคำว่ารักตามกฎหมาย และกฎหมายมีความเกี่ยวข้องกับความรักอย่างไร, บทความ วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย : วิธีการตอบและตัวอย่าง” โดย วรินทร์ ชัยภักดิ์วิตรภักดิ์ เสนอเรื่อง “ข้อสอบช่วยผู้พิพากษา (สนามเล็ก) พ.ศ. ๒๕๖๖” วิเคราะห์ คำถามข้อที่ ๓ วิชากฎหมายแพ่งและพาณิชย์, บทความ เรื่อง “ลัทธิพิพม์โดยใช้กลอุบายหรือฉ้อโกง” โดย สกลยุช หอพิบูลสุข กล่าวถึง ปัญหาว่าการกระทำใดเป็นความผิดฐานลักทรัพย์โดยใช้กลอุบาย การกระทำใดเป็นความผิดฐานฉ้อโกง ปิดท้ายด้วย “มุมข่าว” โดย ประเมศวร์ อินทรชุมนุม

พบกันใหม่เดือนมีนาคม

กฤษฎา บุญยสมิต

ติดตามอ่านจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์เนติบัณฑิตยสภา

<http://www.thethaibar.or.th>

เอกสารเผยแพร่ความรู้ แจกฟรี ห้ามจำหน่าย

(สงวนสิทธิ์ใช้ในกิจการของแผนกประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภาเท่านั้น)

จัดทำโดย คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา จำนวน ๒,๕๐๐ เล่ม
เนติบัณฑิตยสภา เลขที่ ๓๒/๒ หมู่ที่ ๑๖ ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๗๐

พิมพ์ที่ : บริษัท กรุงสยาม พิมพ์เชิง จำกัด

๔๓/๑๓๒ ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐